This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

HARVARD UNIVERSITY LIBRARY

Digitized by Google

2234.219.5

Harvard College Library

FROM

Anonymous gift.

CH. CHADENAT,
Librairie Américaine et Coloniale,
37 Quai des Grands-Augustins,
PARIS.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Bible. Matthew. Lau, Mala, Solomon Islands. (1905.)

NA TATALOFA DIENA MALA
A MATTHEW
E KEDEANA.

(Gospel according to S. Matthew.)

LAU, MALA, SOLOMON ISLANDS.

MELANESIAN MISSION PRESS. 1905.

Digitized by Google

22 Ax. 219.5
3

HARTWICK COLLEGE
MAY 24 1910
LIBRARY

Anonymous gift

Digitized by Google

NA TATALOFA DIENA

A MATTHEW E KEDEANA.

I.

1 Na kedela ana koo a Jesus Christ, *m*ela a David, *m*ela a Abraham.

2 Abraham e faafutaa Isaak; ma a Isaak e faafutaa Jakob; ma a Jakob e faafutaa Judah igera ote *m*aisasina; 3 ma Judah e faafutaa Peres daro a Sera ana Tamar; ma Peres e faafutaa Esrom; ma Esrom e faafutaa Aram; 4 ma Aram e faafutaa Aminadab; ma Aminadab e faafutaa Nashon; ma Nashon e faafutaa Salmon; 5 ma Salmon e faafutaa Boas ana Rahab; ma Boas e faafutaa Obed ana Ruth; ma Obed e faafutaa Jesse; 6 ma Jesse e faafutaa David a Aofia; ma David e faafutaa Solomon ana afe a Uriah; 7 ma Solomon e faafutaa Rehoboam; ma a Rehoboam e faafutaa Abijah; ma Abijah e faafutaa Asa; 8 ma Asa e faafutaa Jehoshaphat; ma Jehoshaphat e faafutaa Joram; ma Joram e faafutaa Usia; 9 ma Usia e faafutaa Jotham; ma Jotham e faafutaa Ahas; ma Ahas e faafutaa Hesekia; 10 ma Hesekia e faafutaa Manase; ma Manase e faafutaa Amon; ma Amon e faafutaa Josia; 11 ma Josia e faafutaa Jekonia gera ote *m*aisasina i kada gera laugera i Babylon. 12 Ma gera laugera na i Babylon,

Digitized by Google

ma Jekonia kafi faafutaa Salathiel; ma Salathiel e faafutaa Sorobabel; 13 ma Sorobabel e faafutaa Abiud; ma Abiud e faafutaa Eliakim; ma Eliakim e faafutaa Asor; 14 ma Asor e faafutaa Sadok; ma Sadok e faafutaa Akim; ma Akim e fasfutaa Eliud; 15 ma Eliud e faafutaa Eleasar; ma Eleasar e faafutaa Mathan; ma Mathan e faafutaa Jakob; 16 ma Jakob e faafutaa Joseph arai nia Meri, Jesus e futa ana, gera saea ana a Christ.

17 Ne talaae ana Abraham lea dao ana David aqala gwau*n*a *m*ane mana fai; e talaae ana David lea dao ana laula i Babylon aqala gwau*n*a *m*ane mana fai; e talaae ana laula i Babylon lea dao ana Christ aqala gwau*n*a *m*ane mana fai.

18 Futalana a Jesus Christ uri: Ana kade ma*n*a Joseph e alua fafia Meri te nia, ma daro la*n*i si teo qaimani ua, gera adasia e gulua ana Agalimae Abu.

19 Ma Joseph arai nia, na *m*ane oolo ka si dori sae faatai ana, ma e manata go ana liona fuana ka lugatai saufinia ana. 20 Ta si ma*n*a e manata toona ua sulia, ada fasi, na Angel a Lord e faatai ana e teo pole, kafi bae uri, Joseph, *m*ela a David, fasia moula ana tolelana afe oe a Mary; ana e gulua sulia Agalimae Abu. 21 Ma inia ka fafutaa *m*ela nia ma ka saea ana Jesus, inia ka famouria na ogula *m*ane nia fasia fuala*n*aa gera gi. 22 Ma gera adea qalu do na fuana faamamanalana si baela a Lord e saea ana prophet, e bae uri, 23 Ada fasi, na sarii

Digitized by Google

na ka gulua, ma ka faafutaa *m*ela nia, gera kafi saea ana Emanuel, sailana uri God faigia. 24 Ma a Joseph e tatae fasia teola, kafi ade sulia saelana Angel a Lord e sae fuana, kafi tolea afe nia, 25 ma ka si too qaimani ua fainia, lea dao ana Meri e qalafia ana *m*ela *m*ane: ma e saea satana ana Jesus.

II.

1 Ma a Jesus e futa na i Bethlehem fera i Judea ana mae da*n*i a Herod, na aofia, ada fasi, gera Magoi gera ita mai i qalana sato, gera kafi dao i Jerusalem, 2 dafi bae uri, Inia na ifai e futa mai na aofia fonosigera Judea? ana gamelu adasia fe bubulu nia i qalana sato, nia na gamelu lea mai fuana bouruuru fonosia. 3 Ma a Herod aofia e ro*n*oa na liona e ki, ma na afutada lionada sui i Jerusalem fainia. 4 Ta kafi oguda sui gera priest ma na too da qaifaatolamai, kafi soe ledigera, e bae uri, A Christ ka futa mai ifai? 5 Ta gera bae uri, I Bethlehem fera i Judea; ana kedelana uri ana na Prophet, 6 Ma oe Bethelem, fera i Juda, o la*n*i si tou fasia na initoo gi i Juda, ana tai ai e te *m*ane baita kafi sagatafa fasioe, nia kafi fola fonosia ogula nau gera Israel. 7 Sui urina a Herod e soe saufini ana gera Magoi kafi soe ledigera uri, Fe bubulu na e sina faalu mai i a*n*ita? 8 Ta kafi erisigera go i Bethlehem kafi bae uri fuagera, Gamu lea gamu nani talatala ana *m*ela na mu ka adasia, gamu faaro*n*o nau mai ana, fuana nau lau gu ka lea

Digitized by Google

fuana bouruuru fonosia. 9 Ma gera ro*n*oa suita na aofia kafi sasalu; ma, ada fasi, fe bubulu na gera rigia i qalana sato e lea inao fuada, kafi too i fafona gula nana kele *m*ela ana. 10 Ma gera rigia fe bubulu lioda e diena asia fafia. 11 Ta gera ruu i luma gera rigia kele *m*ela nana siena te nia ni Meri, ta gera bouruuru iano fonosia, gera kafi ifi*n*ia qalu do igera fuana gera kafi falea fuana na gold, ma na ai momoko, ma na mur. 12 Ma God e faamou gera ana teo bolela fasia olila siena Herod, nia na gera oli sulia tala madiu fuana fera gera.

13 Ma gera oli na, ada fasi, na Angel a Lord e faatai mai fuana Joseph ana teo bolela, e bae uri, Tatae, o tolea kele *m*ela na koro te nia, molu kafi tafi i Misraim, ma molu ka too fasi ise nae lea dao ana gu ka bae fuamu; ana Herod ka nanisia na kele *m*ela na fuana sau*n*i-lana. 14 Ma inia e tatae e tolea kele *m*ela nana daro te nia lao rodo, ma dalu luu i Mis-raim. 15 Ma dalu too ise nae ka dao ana Herod ka mae: fuana faamamanaa si baela a Lord e saea ana na prophet, e bae uri, Gu soe faatai ana *m*ela nau fasia i Misraim. 16 Suita a Herod e ada saitamana gera Magoi da o*n*io*n*ia ana, liona kafi fu*n*u ana ragesasua, ta kafi erisia go fuana gera ka sau*n*ia sui na *m*ela *m*ane gi i Bethlehem ma ana afutana fera galia, ta ni ai too ro falisi ada ma ta ni ai ro falisi la*n*i si afu ada, sulia si ma*n*a e soe ledi diena agera Magoi. 17 Fuana kafi faama-

Digitized by Google

manaa si baela a Jeremia na prophet, uri, 18
Gera ro*n*oa si baea i Rama, na a*n*ila ma na
omaea baita, A Rakel e a*n*ila ane na *m*ela nia;
ma liona la*n*i si dori *n*ado lau, ana gera e la*n*i
ana. 19 Ta Herod e mae na, ada fasi, na
angel a Lord e faatai mai fuana Joseph ana
teo bolela i Misraim, 20 kafi bae uri, Tatae,
o lea fainia kele mela na daro te nia, ma molu
kafi lea ana fera i Israel; ana gera mae na,
gera nanisia sau*n*ilana *m*ela na. 21 Ma nia e
tatae kafi tolea *m*ela nana daro te nia, dalu fi
lea ana fera i Israel. 22 Ma nia e ro*n*oa lau
uri Arkelaus e aofia i Judea olisia a Herod ma
nia, ni e mou ni oli lau ise nae; ma a God e
faamoua lau ana teo bolela ni kafi liu do*n*aa na
go ana fera i Galilea; 23 kafi lea too ana fuli
fera satana i Nasaret, fuana faamamanalana si
do prophet e sae fasi na uri, Gera ka saea uri
*m*ane Nasaret.

III.

1 Ta ana mae da*n*i nana a John a Siu Abulaa
e sagatafa mai, e faa manatai laona fera gwou i
Judea, 2 kafi bae uri, Gamu olitai manata
lau ana alafala ni la*n*i e gara*n*i na. 3 Ana inia
na a Isaia na prophet e saetana na uri, Baelana
ta ai e babae baita laona fera gwou, uri, Gamu
salofia tala a Lord, Gamu faaodoa gula ni lea
nia gi. 4 Ma a John nana, na too*n*i nia gi na
ifuna kamel, ma na roro too*n*i nia na u*n*ana
kau i litana, ma na fa*n*ala nia na siko ma na
*m*e*m*edua ni lalano. 5 Ta afutana fera i Jeru-

Digitized by Google

salem mana afutana fera i Judea, ma afutana fera gi i abana Jordan gera sagatafa go siena; 6 ma afutada siu e *n*alia siu abula ana kafo baita i Jordan, fainia sae faatai ana fuala*n*aa gera gi. 7 Ta inia rigia gera Pharise ma gera Saduke ooro gi da lea mai fuana siu abula, nia kafi bae uri fuagera, Gamu kele *m*aa, ati e faamougamu fuana mu ka tafi fasia ragesasua ua mai? 8 Sulia e uri nana gamu ka fu*n*u ana fufue ai e bobolo ana olitai manata. 9 ma fasia mu ka manata ni bae i lio gamu uri, A Abraham a makagia; ana gu saea fnagamu uri, A God e ramo fuana adelana na fou nagi fuana gera ka sua ana *m*ela a Abraham. 10 Ma i ma*n*a na gera alu agau ana na iila i lali ai, ma na tefuana ai la*n*i si fu*n*u ana fufue ai diena tofulana kafi lea, fuana uuwiania lao ere. 11 Inau na gu siu abu agamu ana si kafo fuana olitai manata; ma inia ka lea mai i burigu e ramo tasaa agu, gu si bobola fuana *n*alilana si do e alua fafia aena; nia na ka siu abu agamu ana Agalimae Abu ma ana ere. 12 Teteru nia i abana ma inia ka alu diena ana si gula ni fesufesu korn nia; nia ka too*n*ia na korn i luma, ma ka tosia kokouna laona ere la*n*i ta faamaesilana.

13 Suita a Jesus e lea faatai mai fasia Galilea i Jordan, siena John fuana *n*alia siu abula ana. 14 Ta a John e luea e bae uri, Sai oe mone fuana o ko siu abu agu ma o ko lea mai siegu? 15 Ma a Jesus e bae talamia kafi bae uri Lugasia fasi, ana e bobola fua koro ka faama-

Digitized by Google

manaa afutana tolafa oolo. Ta kafi lugasia fuana. 16 Ma siu abula ana Jesus e siu nia sagatafa mai fasia kafo, ma ada fasi, salo e kakari fuana, ma adasilana Agalimae a God e sifo mai e alafana na lamoa kafi aru i fafona: 17 ma ada fasi, si baela e ita mai la*n*i e bae uri, Inia na *m*ela nau ni sasidiena, na liogu e diena fafia.

IV.

1 Suita na Agalimae Abu e lea naona Jesus laona fera gwou fuana ilitoona isena ana Satan. 2 Ta e abu fa*n*a fai aqala da*n*i ma fai aqala rodo, nia kafi fiolo. 3 Ma na Ilitoona e lea mai ai siena e bae uri, Ioe na *m*ela a God o ko sae si fou na ka sau ana ta si bread. Ta e bae talamia e bae uri, 4 Gera kedea na uri, *M*ane gi e la*n*i si mouri ani bread falaete, ma ana tefuana si baela ka sagatafa mai fasia fagana God. 5 Suita a Satan e tolea laona fera abu kafi faatakea i fafona pipisina Luma Abu, kafi bae uri fuana uri, 6 Ioe na *m*ela a God, o ko lofo toli iano, ana gera kedea na uri, Nia ka eresia gera angel nia gi amua; Gera kafi saka alaa amu ana abada, Fasia oko tagidili aemu ana si fou. 7 Ta Jesus e bae talamia e bae uri, Gera kedea lau na uri, Fasia ilitoonala Lord God ioe. 8 Ta a Satan e tolea lau go ifafona fe uwo e teqa, kafi faatainia afutana na alafalaa ana molagali ma na initooa ana; 9 kafi bae uri fuana, Gu ka falea afutani sui fuamu, ana oko pepetai fuana bouruuru fafinau. 10 Suita a Jesus kafi bae

Digitized by Google

uri fuana, Tafi go Satan, ana gera kedea na uri, o ka bouruuru fafia Lord God ioe, ma o ka rao fuana taifilia. 11 Suita Satan kafi tafi fafia, ma, ada fasi, gera angel gera lea mai, daka rao uria.

12 Ma Jesus e ro*n*oa uri lugasilana John laona luma ni kau *m*ane, nia kafi luu go i Galilea; 13 ta kafi lea fasia Nasaret, nia lea too *n*ado i Kapernaum, i kamena lobo, i lofona fera i Sabulon ma i Naphtali: 14 fuana faamamanaa si baela a Isaia na prophet e saetana na e bae uri, 15 Fera i Sabulon ma fera i Naphtali, Na asi namo, i kamena Jordan i bali logo, Galilea gera too madiu gi, Too da too laona rorodea, gera adasia da*n*i baita. Ma fuana aigi gera too ana fera ni maela ma i mamaluna, da*n*i e faatai fuada. 17 Ma ana mae da*n*i nana a Jesus e talaae faamanatai, e bae uri, Gamu olitai manata lau, ana alafala ni la*n*i e gara*n*ia na mai.

18 Ma e lelea i kamena lobo i Galilea, e adasia na ro*m*aiasina, a Simon gera saea lau ana Peter, ma Andrew *m*ai sasina, daro alualu furei i kamena lobo: ana daro na ro *m*ane ni deea. Ta a bae uri fuadaro, 19 Gamoro ka lea sulinau, gu kafi alu gamoro fuana ro *m*ane ni deea fuana *m*anegi. 20 Ma laulau daro lea fasia na furei ma daro lea na sulia. 21 Ma e lea do*n*aa fasia ise nae e rigia ro *m*aiasina madiu lau, a James *m*ela a Sebede fainia *m*ai sasina a John, dalu a madaro a Sebede laona ola, dalu kauuru diena ana furei dalu: ta kafi saedaro. 22 Ma laulau

Digitized by Google

daro lea fasia na ola ma madaro, daro fi lea sulia na.

23 Ma Jesus e lelea galia sui na fera i Galilea, ma e qaifaamanatai i luma ni ogula gera, e faa manatai ana tatalofa diena ana alafala, ma e faamouri gera too ooro gi fasia qalu maemaefa ma qalu maea. 24 Ma talofana e talo sulia afutana fera i Suria; ma gera tolea mai siena ta ni ai da mamatai, ta ni maemaefa madiu ma ta ni maea gi e lea fonosi gera, ma tani ai agalo ni fuala*n*aa i lioda, ma tani ai e nue, ma tani ai e ma*n*osu: ma e faamouri gera sui. 25 Ma na too ooro e lea sulia fasia i Galilea ma i Dekapolis, ma i Jerusalem, ma i Judea, ma i kamena Jordan i bali logo.

V.

1 Ta e rigia too ooro, kafi faneta i fafona fe uwo: kafi gwauru iano, ma na fafuro*n*o nia gi gera lea mai siena. 2 Ta kafi ifi*n*ia *n*iduna e faamanatai gera, e bae uri, 3 Igera ote rage diena gera inumae i lioda: ana gera tooana na alafala ni la*n*i. 4 Igera ote rage diena rageda e fu: ana ka faa*n*adoa rageda lau. 5 Igera ote rage diena da manata tou ada: ana gera ka *n*ali fu ana molagali. 6 Igera ote rage diena gera fiolo ma luada e lala*n*a ana ooloa; ana gera ka abusu. 7 Igera ote rage diena gera too ni qaiamasilada: ana ka qaiamasida lau. 8 Igera ote rage diena gera lio qaqalifola: ana gera ka rigia God. 9 Igera ote rage diena gera faafanualama oli: ana saelada ka lea uri

Digitized by Google

ote *m*ela a God. 10 Igera ote rage diena gugutafilada fafia ooloa: ana gera ka tooana alafala ni la*n*i. 11 Igamu ote rage diena ana gera ka sae taa fuagamu, ma daka gutafigamu, ma da ka suge fafigamu ana tefuana tasi do, talaaelana inau. 12 Gamu ka eelea, gamu ka suuni: ana qaiara gamu e baita ila*n*i; urina lau go gera adea fuagera prophet inao gamu.

13 Gamu na asi fuana molagali: ana asi ka qaqaria gera kikia uta ana? E la*n*i si diena lau, ta tosilana mola ma urilana ana ae *m*ane. 14 Gamu na da*n*i fuana molagali. Na fera e too i fafona fe uwo e la*n*i si saufini. 15 Ma ta ai e la*n*i si raraua si qesu fuana kafi alua ifarana teu, mai i fulina na: kafi folalia na afutana too gi laona luma. 16 E urinana na da*n*i igamu ka sinasina i naona *m*ane gi, fuana gera ka adasia na raolagamu e diena, ma gera kafi soe initoo ana Magamu ila*n*i.

17 Fasia mu ka manata uri nau lea na mai fuana faala*n*ia na qaierisia ma na prophet gi: gu si lea mai fuana faala*n*ilana ma fuana faamamanai. 18 Ana e mamana gu saea fuagamu uri, Kade ma*n*a ila*n*i ma iano kasi saufini fasia na qaierisia ma gera la*n*i si too sui. 19 Talaaelana nana ta ai ka lugea ta si do fasia na qaierisia nagi e tou asiana, ma ka faananaua na *m*ane gi uri, soelana uri e tou asiana ana alafala ni la*n*i: ma ta ai ka ade sulii ma ka faananaua na *m*ane gi urina, soelana uri e baita ana alafala ni la*n*i. Ana nau gu saea fuagamu uri ooloa igamu e la*n*i si baita tasaa ana ooloa

Digitized by Google

gera Qaifaamanatai ma igera Pharise, gamu la*n*i si ruu go ana alafala ni la*n*i.

21 Gamu ro*n*oa na gera sae fuagera inao uri, Fasia sau *m*anela; ma ta ai ka sau *m*ane e bobola fuana iila. 22 Ma inau gu saea fuagamu uri ta ai ka ragesasu fuana *m*aiasinia ka bobola fuana iila; ma ta ai ka bae uri fuana *m*aiasinia, Raka, ka bobola fuana ogula ni ii ka iia; ma ta ai ka bae uri, Nue, ka bobola fuana ere i gehena. 23 Talaaelana nana ana o ko tolea mai qaisuusia oe siena ere ni qaisuusia, ta o manata toona isena na oog*a*n*a* *m*aiasi oe i fafomu; 24 o alua fasi isena na qaisuusia oe siena ere ni qaisuusia, o lea qaimani diena fainia sasimu, e sui urina o lea mai fainia qaisuusia oe. 25 O manata diena fuana malimaea oe kade ma*n*a gamoro ua sulia tala; fasia malimaea ka lugasioe fuana *m*ane ii, ma na *m*ane ii lugasioe fuana gau*m*ane, ma tabaanilamu laona luma ni gua*m*ane. 26 E mamana, nau gu saea fuamu, o si sagatafa ma o ko la*n*i si dudua kele si doo iidi mani.

27 Gamu ro*n*oa gera saea uri, Fasia o oela; 28 ma gu saea fuagamu uri, Ta ai ka bubu*n*i i geni ma na liona e tooea, e oe na fuana i liona. 29 Ma na maa i oololamu ka faadooe fuana oko taofai sulia, o lafua, o tosia fasioe: e diena fuamu uri tesi ladola ka la*n*i ana fasia nonimu sui i Gehena. 30 Ma na aba ololamu ka ade fuana o ko taofai sulia, o mousia, o tosia fasioe, e diena fuamu uri tesi ladola ka la*n*i ana fasia nonimu, fasia labaanilana nonimu sui i Gehena.

Digitized by Google

31 Gera saea lau na uri, Taai ka lugasia afe nia, fuana ka falea kedela ni lugasia afe na: 32 ma nau gu saea fuagamu uri, Ta ai ka lugasia afe nia, ma kasi oe, e ade fuana afe nia ka oe: ma ta ai e tolea geni gera lugasia nia e oe na.

33 Lau, gamu ro*n*oa gera saea fua gera inao uri, Fasia o qaifosi susuge, ma o faamamana fuana Lord ana si do o qaifosi ana. 34 Ma nau gu saea fuagamu uri, Fasia qai fosila; fasia ana ila*n*i, ana si gula nana ni alafala a God; 35 fasia ana molagali lau, ana fuliaena God nana; fasia ana Jerusalem, ana fera ni Aofia baita nana. 36 Fasia o qaifosi lou ana gwaumu, ana o ko si sau*n*ainia ta si ifu fuana ka bubulua ma ka qaqaoa. 37 Ma baelamu ka uri, Mamana, mamana; la*n*i, la*n*i; ma tasi da ka tasaa fasia ita ana ai fuala*n*aa.

38 Gamu ro*n*oa gera saea na uri, Maa fulina maa, lifo fulina lifo: 39 ma nau gu saea fuagamu uri, Fasi mu ka susu ana o taa; ana ta ai ka fidalia babali oololamu, o ko bulosia ta ta babali lau. 40 Ma ta ai e dori tole oe fuana iilamu, ma fuana *n*alilana too*n*i aba oe fasioe, o ko lugasia lau go fuana too*n*i ni su fafi oe. 41 Ma ta ai ka siramo fuana oko qaimani fainia sulia te mile, oko qaimani fainia sulia ro mile. 42 Oko falea go fuana ta ai ka soe amu, fasia oko ada madiu fasia ta ai ka dori dauna si do fasioe.

43 Gamu ro*n*oa gera saea na uri, Ragemu ka diena fuana *m*ane ana fera oe, ma oka *n*idu

Digitized by Google

auau fuana malimaea oe: 44 ma nau gu saea fuagamu uri, Ragemu ka diena fuagera malimaea gamu, ma mu ka foatainigera da gutafilagamu: 45 fuana mu ka alua *m*ela Maa gamu ila*n*i urina: ana e adea na sato nia fuana ka binaae fafigera taa gi ma igera diena, ma ka adea uta fafigera oolo ma igera la*n*i si diena. 46 Ana rage gamu e diena fuana ta ni ai manatada e diena fuagamu lau, da ka qaiara *n*a igamu uta? Uri gera totoda malefo ka si ade urina? 47 Ma mu ka dau aba fainia sasimiu falaete, si do ta e tasaa agamu? Uri too madiu gi ka si ade urina? 48 Toolagamu ka diena asia na, alafana toolafana Maa gamu ila*n*i e diena asia.

VI.

1 Gamu ada talamiu fasia mu ka adea na toola diena gamu i naona *m*ane gi, fuana gera ka adasia: ana gamu ka ade urina gamu la*n*i si *n*alia qaiara ana Maagamu ila*n*i.

2 Talaaelana nana kade ma*n*a o falea falela oe, fasia oko ufia bu*n*u i naomu, alafana gera susuge gera adei i luma ni ogu ma isulia tala gi, fuana tofailada ana *m*anegi. E mamana gu saea fuagamu uri, Gera *n*alia na qaiara gera. 3 Te oe kade ma*n*a o ka falea falela oe, fasia aba i moumoulilamu e saitamana si do oololamu e adea. 4 Fuana falela oe ka mumuni na: ma Maa oe nia ka rigia si do e too mumuni kafi duua fuamu.

5 Ma kade ma*n*a gamu ka fooa fasia mu ka

Digitized by Google

alafana gera susuge; ana gera dori take fuana fooala laona luma ni ogu ma isulia ninimana tala, fuana *m*ane gi ka rigigera. E mamana gu saea fuagamu uri, Gera *n*alia na qaiara gera. 6 Mai oe kade ma*n*a o fooa o ko ruu go i toobi, ta o bilage, o ko fe fooa fuana Maa oe e too mumuni, ma Maa oe nia ka rigia si do e too mumuni kafi duua fuamu. 7 Ma kade ma*n*a mu ka fooa, fasia mu ka baebae firi ani alafana too madiu gi: ana gera manata uri ka ro*n*ogera ana baelada e ooro. 8 Talaaelana nana fasia mu ka alafana gera: ana Maa gamu ila*n*i e saitamana si do liogamu, ma mu si saea ua. 9 Ma mu ka fooa uri, Maa igami ila*n*i, satamu ka abu. 10 Alafala oe ka lea mai. Si do liomu ni adealana, ka madau na mai i ano alafana ila*n*i. 11 Oko falea mai taraina fuagami na fa*n*ala e bobola fai taraina. 12 Oko manata asia na oogan*a* gami gi, alafana gami mi manata asia na oogan*a* fasia ta ni ai da faadole gera fuagami. 13 Fasia oko tole gami laona ilitoola, ma oko laulau fafi gami fasia a fuala*n*aa. 14 Ana mu ka manata asia oogan*a* fasia aigi da faadolegera fuagamu, a Maagamu ila*n*i ka manata asia na oogan*a* gamu gi. 15 Ma igamu si manata asia na oogan*a* ai gi, a Maagamu kasi manata asia na oogan*a* gamu gi.

16 Ma lau go, kade ma*n*a oko abu fa*n*ala, fasia oko too bo*n*i, alafana gera susuge: ana gera rai*m*a i ma gera, fuana faatailada fuana aigi uri gera toli fa*n*ala. E mamana, nau gu saea fuagamu uri, gera *n*alia na qaiara gera.

Digitized by Google

17 Mai oe kade ma*n*a o abu fa*n*ala o sufia gwaumu, o ko fuloa maamu; 18 fasia faatailamu fuana *m*ane gi uri o abu fa*n*ala, ma fuana Maa oe e too mumuni: ma Maa oe, nia rigia si do mumuni kafi duua fuamu.

19 Fasia gamu ka tai*n*ainia do diena igamu mai ano, gula na bebe ma na tafo qaa ka fa*n*a ana, ma na *m*ane bebeli ka galia fuana belilana. 20 Ne gamu tai*n*ainia do diena gamugi ila*n*i, gula bebe na tafo qaa kasi fa*n*a ana, ma na *m*ane bebeli lani si galia fuana belilana. 21 Na dienalana doo gamugi ka too ana ta gula, liogamu kafi too ana gula nana. 22 Maa da*n*i fuana noni: ma na maamu ka qaqalifola, afutana nonimu ka fola isulia. 23 Ana maamu ka taa, afutana nonimu ka rorodoa. Ana da*n*i i liomu e sauana rorodoa, si rorodoa nana e baita uta!

24 Ta ai si rao fuana ro *m*ane baita: ana ka iliupua fuana ta ai ma ka rage diena fuana ta ai: ma nia ka lea sulia si te *m*ane, nia kafi ledia na ruana: gamu la*n*i si rao fuana ma God ma fuana Mamon. 25 Talaaelana nana gu saea fuagamu uri, Fasia mu ka alua ta ro si lio ana mouilagamu, uri gamu ka ania si ta, ma mu ka gwoufia si ta: ma lau ana nonigamu, uri gamu ka too*n*i fafia ani ta. Uri na mouria la*n*i si tasaa fafia fa*n*ala, ma na noni fasia too*n*i? 26 Gamu adasia fasi na manu gi ila*n*i, gera si qaitaga, gera si too*n*i, gera si sogoni fafona tafe: ma Maa gamu ila*n*i e faafa*n*agera. Mai gamu si gulu fasigera? 27 Ma ati agamu e manata

Digitized by Google

baita ka faateqa nonina ana si kurui do? 28 Ma si ta ne mu alua ro si lio ana too*n*i? Gamu manata toona na age reresi laona ote, gera ka baibaita uta: gera la*n*i si rao, gera si faofao. 29 Ma gu saea fuagamu uri, a Solomon kade ma*n*a e initoo asia e la*n*i si too*n*i fafia alafana te ai ada. 30 Ma a God ka afu fafia na looua laona ote, ka too taraina, ma ni tosilana i bobo*n*i laona madalafa, uri kasi suu asiana fafigamu gera manata ruarua? 31 Talaaelana nana fasia mu ka manata baita ni ere uri, Melu ka ania si ta? ma la*n*i, melu ka gwoufia si ta? la*n*i ta, melu ka suu fafi gamelu ani si ta? 32 Ana too madiu gi da nanisia qalu do nagi; ana Maagamu ila*n*i e saitamamiu mu doria qalu do nagi. 33 Ma mu nanisia inao alafala nia, ma na ooloa nia; fuana alu fafola ana qalu do nagi fuagamu. 34 Talaaelana nana fasia mu ka manata baita ana i boboni: ana i bobo*n*i ka manata baita ana maraana. Qalu do taa ana ta mae da*n*i e bobola fainia na.

VII.

1 Fasia mu ka keketo, fuana gera ka la*n*i si keketo gamu lau. 2 Ana gamu ka keketo ana si keketola, nia keketolagamu ka urina lau go: ma mu ka folifoli sulia si folifolia, ne gera ka folifoli lau fuagamu ani. 3 Ma si ta ne o ko rigia si mumudi ai i maana sasimu, ma o ko si manata toona abole ai i maamu? 4 Ma o ko bae uta fuana sasimu uri, Lugasi nau fasi fuana gu ka gaua si mumudi ai fasia

Digitized by Google

maamu: ma ada fasi, abole ai nia go i maamu? 5 A susuge o laga ania fasi abole ai i maamu: e sui urina o ko fe ada sai tamana fuana o ko gaua si mumudi ai fasia maana sasimu.

6 Fasia mu ka falea do abu gi fuana kukui gi, ma fasia mu ka laga ania na fufue dafi i naona boso gi, fasia gera ka u·ii go ana aeda, gera ka abulo daka fi ala meme gamu.

7 Gamu ka soe, ma na falelana fuagamu: gamu ka nani, ma mu ka ada toona; gamu ka gidigidi ma gera ka ifi talagamu. 8 Ana ni tai ka soe ka *n*alia; ma ni tai ka nani ka rigia; ma ni tai ka gidigidi gera ka ifi talana. 9 Ma ati *m*ane agamu, ma na *m*ela nia ka soea ta fe bread ana, ka fi falea si fou fuana? 10 Ma ka soea tage ia ka falea *m*aa fuana? 11 Igamu gera ade do ta gamu saitamana falelana do diena gi fuana na *m*ela gamu gi, ma uri Amagamu ifafona salo kasi fale tasaa ana do diena gi fuana ta ni ai ka soea ani? 12 Talaaelana nana qalu do gamu sasi fuani ana *m*ane gi fuana adelani fuagamu, gamu ka ade urinana lau go fuagera; ana si do na na qaierisia ma na prophet gi.

13 Gamu ruu go ana maana bara e tou: ana bara e baita, ma na tala e rereba, e edo fuana maela; ma *m*ane ooro gi ka ruu ana. 14 Ana maana bara e tou, ma na tala e buru, e edo fuana mouria, ma gere la*n*i si ooro ka ada toona.

15 Gamu ada talagamu fasia prophet susuge gi, gera lelea mai siegamu gera too*n*i fafi gera

Digitized by Google

ana u*n*ana sheep, ma i lioda boso ani *m*ane. 16 Gamu ka sasaitamada ana fufuada. Uri gera ka fefesua ta fufue vine fasia tala kaukau, ma la*n*i ta fufue fig fasia doni? 17 Alafana lau go tefuana ai diena e fu*n*u ana fufue ai diena; ma na tefuana ai taa e fu*n*u ana fufue ai taa. 18 Ai diena ka si fu*n*u ana fufue ai taa ma na ai taa ka si fu*n*u ana fufue ai diena. 19 Tefuana ai ka si fu*n*u ana fufue ai diena tofulana na, fuana lagaanilana laona ere. 20 Talaaelana nana gamu ka sasaitamada ana fufuada.

21 Tefuna a *m*ane ana gera ka bae fuagu uri, Lord, Lord, ka si ruu laona alafala ni la*n*i; ma ni tai ka ade sulia liona Maa rau e too ila*n*i. 22 Too ooro ka saea fuagu ana mae da*n*i nana, uri, Lord, Lord, uri gami mi si bae ni prophet ana Satamu, ma mi si lagaania agalo taa gi ana Satamu, ma mi si adea fatemaea ooro gi ana Satamu? 23 Ta kade ma*n*a nana gufi sae faatai fuada uri, Nau gu si saetamamiu gamu mai ifai: gamu tafi fasinau, gera ade do taa.

24 Talaaelana na tefuana *m*ane ka ro*n*oa baelagu na, ma ka ade sulia, gera ka alafu ana alafana *m*ane saitama do, tofulia luma nia i fafona fou. 25 Ta uta e uta mai, ma kone e kone mai, ma na babalaitolo e liu, ma e toea luma nana; ma ka si asia; ana gera tolea i fafona fou. 26 Ma na tefuana ai ka ro*n*oa baelagu na, ma kasi ade sulia, gera ka alafu ana alafana na *m*ane e nue, e tofulia luma nia ifafona si one. 27 Ta uta e uta mai, ma na kone e kone mai, ma na babai-

Digitized by Google

tolo e liu, ma e toea luma nana; ta e ifu; ma na ifula nana e baita.

28 Ta e urini uri, kadema*n*a a Jesus e saea sui na baela nagi, afutada too da qeleana qaifaamanataia nia: 29 ana e faamanatai gera uria ta *m*ane mamana e niana, ma ka si alafana na qaifaamanatai gera gi.

VIII.

1 Ma e sifo go fasia fafona fe uwo, ma na too ooro e lea i burina; 2 ma ada fasia, na *m*ane nonina e maala e lea mai siena e bouruuru iano sulia, e bae uri, Lord, ana liomu ka urina, o ko faafolalia nonigu lau. 3 Ta e fale aba go, kafi dao ana, fainia si bae uri, Liogu e urina; o ko faafolalia lau. Ma laulau e faafolalia lau fasia na maala. 4 Ta Jesus e bae uri fuana, Fasia o ko saea fuana ta ai; ma o ko lea go, o ko faatainia nonimu fuana priest, o ko falea si falela a Moses e erisia, fuana faara fuada.

5 Ma kade ma*n*a e ruu go i Kapernaum, na kenturion e lea mai siena, e i*n*o ana, e bae uri, 6 Lord *m*ane nau e teo na i luma, afe mae e adea, e fi asiana. 7 Ta e bae uri fuana, Gu lea go gu ka faamouria. 8 Ta kenturion e bae talamia e bae uri, Lord, nau gu si bobola amu fuana o ko ruu i luma nau: ma o ko bae ooni go, ma na *m*ane nau ka rigita lau. 9 Ana inau lau gu too farana tani *m*ane ni qaierisi, ma tani soldier lau go gera too i faragu: ma fuana *m*ane na nau gu uri, O lea go, ta e lea go; ma fuana *m*ane lau uri, O lea mai, ta e lea mai; ma fuana

Digitized by Google

*m*ane nau uri, O ko adea si doona, ma kafi adea na. 10 Ta Jesus e ro*n*oa, kafi qeleana, kafi sae fuana too e lea i burina, e bae uri, E mamana na gu saea fuagamu, gu si ada toona manata mamana baita mala na, la*n*i lau go gera ote Israel. 11 Ne gu saea fuagamu, uri too ooro ka lea mai fasi tataelana sato ma i suulana sato lau, ma gera ka gwauru iano faia Abraham ma Isaak dalu a Jakob, ana alafala ni la*n*i; 12 te lagaanilana na *m*ela gi ana alafala na ilaona rorodoa i maa: si gula rialaa ma na girigiri lifoa nina. 13 Ta Jesus kafi bae uri fuana kenturion, O lea go; alafana o mamata mamana fasi, kafi *m*adau fuamu urina. Ma na *m*ane nia e rigita lau ana si ma*n*o sato nana.

14 Ma Jesus e ruu go i luma Peter e rigia fu*n*onia geni e teo, matai agoago e adea. 15 Ta e dau i abana, ma na matai agoago e la*n*i ana fasia: ta e tatae na, ka rao fainia. 16 Ma e saulafi na, gera tolea mai siena too ooro na agalo taagi e sau*n*igua: ma e lagaania na agalo gi ana si baela, ma e faamouri gera afutada tooda mamatai. 17 Fuana faamamanalana si baela prophet e saea fasi e bae uri, Nia *n*alia noniga maeefoeefo gia, ma e toolua matai gia gi.

18 Ma Jesus e rigia too ooro e ogu mai sulia, ta e saea fuana gera ka ato folo ale bali lobo. 19 Ma ta qaifaamanatai e dao siena, e bae uri fuana, Qaifaamanatai, gu ka lea sulioe ana tofuana ta si gula o ko lea ana. 20 Ta Jesus kafi bae uri fuana, Na fox gi na liqa talada, ma

Digitized by Google

na manu gi ila*n*i na nui fuagera, te *M*ela *m*ane gi la*n*i ta gula fuana alu gwauna ana. 21 Ma ta fafuro*n*o e bae uri fuana, Lord, o ko lugasi nau gu ka alua i launa kilu maa nau. 22 Ta Jesus e bae uri fuana, O lea sulinau; o ko lugasia na rae gi fuana ka afua launa kilu na rae gera gi.

23 Ma e taelia na ola ma na fafu o*n*o niagi gera lea fainia. 24 Ma ada fasi, na baba'aitolo e liu laona lobo, ma na afe e momoia na ola; ma inia e teo mafo. 25 Ma gera lea mai siena, gera faadasia, si baela uri, Lord, faamouri, golu mae na. 26 Ta kafi bae uri fuagera, Si ta ne molu mou, gamu manata ruarua? Ta e tatae, e bae fuana oru ma na asi, ma kafi folaa mae sulia. 27 Ma na too da qeleana, gera bae uri, Na *m*ane uta na ne, ana oru ma na asi do ro*n*o sulia falaete?

28 Ma e dao ana ta gule lobo i bali logo ana fera gera Gadara, ro *m*ane dao toona na agalo taa i liodaro, daro sagatafa mai fasia kiliqou, daro loo asiana, ta ai la*n*i si liu fafi daro isulia tala nana. 29 Ma ada fasi, daro riiii fainia si baela uri, Si do taa faigamere ma faioe, *M*ela a God? Uri o lea na mai fuana faalooi g mere loulou? 30 Ma na ogula boso ooro e su'a tau fasidaalu. 31 Ma na agalo gi e leoia, ge a bae uri, Uri o ko lali gami o ko lugasi gami mi ka ruu ilalona ogula boso. 32 Ta e bae uri fua la, Gamu lea. Ma gera kafi sagatafa, gera kafi ruu ilaona boso gi: ma ada fasi, afutana ogula boso gera lofo sulia kamena laona lobo, gera lola na i wai. 33 Ma na too e fafa*n*agera gera

Digitized by Google

tafi, gera lea ana fera, daka fi saea qalu da na, ma si ta e ade daro na agalo taa gi e too i rage-daro. 34 Ma ada fasi, afutana na fera nana e sagatafa mai fonosia: ma kadema*n*a gera rigia, gera kafi soeledi ana fuana ka lea fasia fera igera.

IX.

1 Ta e taelia ola, ma e ato folo, kafi arabuu go ana fera nia. Ma ada fasi, gera a*n*ainia mai siena na *m*ane na abana e mae, e teo fafona ifitai: ta Jesus e rigia manata mamanaa igera kafi bae fuana *m*ane na abana e mae na, kafi uri, *M*ela nau, o ko faaodoa liomu: gera manata asia na fuala*n*aa oe. 3 Ma ada fasi, ta ni ai ada na qaifaamanatai gera bae i lioda uri, Na *m*ane na e bae tagala. 4 Ta Jesus e saitamana lioda kafi bae uri, Si taa ne mu manata taa i liogamu? 5 Ni fai e *m*aluda, ana saelana uri, Manata asilana na fuala*n*aa oe; la*n*i ta saelana uri, Tatae, o ko lalapa? 6 Ma fuana gamu ka saitamana uri *M*ela *m*ane gi e mamana mai ano fuana manata asilana na fuala*n*aa suita kafi bae uri fuana *m*ane na abana e mae, Tatae, o ko dau ana ifitai oe, o ko lea go i luma oe. 7 Ta e tatae, kafi lea i luma nia. 8 Ma gera ooro gera rigia, gera mou rara*n*ana, gera kafi soe initoo ana God, e falea mamana urina fuana na ai gi.

9 Ma Jesus e liu do*n*aa fasia gula nana, kafi rigia *m*ane satana Matthew, e teo iano ana gula ni tari malefo: ta e bae uri fuana, O ko lea sulinau. Ta e tatae kafi lea sulia.

Digitized by Google

10 Ma e urina uri a Jesus e teo fuana fa*n*ala i luma, ada fasi, gera totoda malefo faigera fuala*n*aa gera lea mai gera kafi teo fuana fa*n*ala fainia Jesus ma na fafuro*n*o nia gi. 11 Ma kade ma*n*a gera Pharise e rigi gera, gera kafi bae uri fuana fafuro*n*o nia gi, uri, Si taa ne na qaifaa-manatai gamu e fa*n*a ogu faigera tooda malefo mai gera fuala*n*aa. 12 Ta e ro*n*o urina, kafi bae uri, Tani ai da too aaqa gera si doria qai-feagaloa, mai gera ai da matai. 13 Te igamu ka lea gamu ka nanisia uri si ta si gula na, uri, Nau gu doria qaiamasila ma na qaisusia la*n*i: ana gu si lea mai fuana sosoe gera oolo, ma igera fuala*n*aa.

14 Ta ana kadema*n*a nana ote fafuro*n*o a John e lea mai siena, e bae uri, Ana si taa gamelu mana Pharise gamelu abu fa*n*a sulia da*n*i firi, ma na fafuro*n*o oe gi gera ka si abu fa*n*a? 15 Ma Jesus kafi bae uri fuagera, Uri na *m*ela gi i luma ta ai e tole geni ka rage fu kade ma*n*a arai nia ua faigera? Ma na mae da*n*i ka lea mai ma na labaanilana arai na fasi-gera, ma kade ma*n*ana gera kafi abu fa*n*a. 16 Ma ta ai si taia ta lafui too*n*i ana si magu faalu: ana si tailana ka lalafi qailiu ma si too*n*i nana ka sekaa taa fasia inao. 17 Ma lau gera si dede*n*ia wine faalu laona fe bubulu ana u*n*e boso lafu: ana ka urina fe bubulu ka duqe, ma na wine ka uqa sui, ma fe bubulu ka taa gi; ma gera ka dede*n*ia wine faalu laona fe bubulu faalu, ma daro ka lau sulia.

18 Kadema*n*a e bae urina fuagera, ada fasi,

Digitized by Google

na *m*ane initoo e lea mai e bouruuru iano fonosia, e bae uri, *M*ela nau na sarii kafi mae go uurii: ma o ko lea mai fuana o ko alua abamu ifafona, ma nia ka mouri na. 19 Ta Jesus e tatae fainia fafuro*n*o nia gi, ma gera lulu sulia. 20 Ma ada fasi, na geni abu e sau*n*ia aqala falisi ma na rua na, e lea mai i burina, kafi dau ana kakamuna too*n*i nia. 21 Ana e bae uri i liona, Gu ka kele dau go agu ana kakamuna too*n*i nia, gu ka mouri sulia. 22 Ta Jesus e abulo kafi rigia, e bae uri, *M*ela nau, liomu ka *n*ado, na manata mamana oe e faamouri oe. Ma faamourilana geni na ana kade sato nana. 23 Ta Jesus e dao i luma *m*ane initoo, ma e rigia gera ade au, ma too da alifi, 24 kafi bae uri, Gamu tafi, ana sarii na la*n*i si mae, ma e mafo. Ta gera faa*m*ela ana. 25 Ma gera laligera sui na aigi, kafi ruu e dau abana; ta sarii nana e tatae. 26 Ma na do*n*a-lana si do*n*a e lea ana afutana fera nana gi.

27 Ma a Jesus e liu do*n*aa go fasia isena, ma na ro keo daro lea sulia, daro riirii, daro bae uri, O ko qaiamasi gamere, *M*ela a David. 28 Ma e ruu na go i luma, ma ro *m*ane maadaro e rodo e lea mai siena: ma Jesus e bae uri fuadaro, Gamoro manata mamana agu uri gu ramo fuana adelana si dona? Ma daro fuana uri, Iu, Lord. 29 Ta e dau go i maadaro, kafi uri, Alafana moro manata mamana nia na adelana fuagamoro. 30 Ma na maadaro e ada lau. Ma a Jesus e bae *n*asi fuadaro, e bae uri, Fasia ni tai ka saitamana. 31 Ta daro sagatafa go, kafi

Digitized by Google

do*n*aa go talofana ana afutana fera nana gi.

32 Ma i daro saga go, ada fasia, gera tolea mai siena *m*ane e nue ma na agalo taa i liona. 33 Ta e tosia na agalo taa nana, ma na nue kafi bae fola: ma na too e qele asiana, e bae uri, Rigilana ka si lea inao alafana ne faigera Israel. 34 Ta gera Pharise daka fi uri, E tosia na agalo taa ana ai alafa fonosia na agalo taa gi.

35 Ma Jesus e lea galia na fera nana mana fuli fera gi, e qaifaamanatai laona luma ni ogu igera, ma e babae ana totolafa diena ana alafala, ma e faamourigera da matai, ma ta ni ai da ma*n*o suu. 36 Ma kade ma*n*a e rigia too ooro, liona e amasigera, ana e fi gera da too siofaa ma gera tata*n*a alafana na sheep la*n*i ta adasuli. 37 Ta kafi bae uri fafuana fafuro*n*o nia gi, Falisi e baita, ma igera da rao da si ooro. 38 Gamu ka fooa fuana aena falisi, fuana ka erisia go gera rao talana falisi nia.

X.

1 Ta e soe gera na fafuro*n*o aqala ma na rua mai siena, e falea fuada mamana fonosia agalo bilia, fuana lagaanilada, ma fuana faamouri fasia ta ni maemaefa ma ta ni maea. 2 Ma satada na fafuro*n*o gi aqala ma na rua gera uri, *M*ane i nao fuagera, A Simon, gera saea lau ana Peter, ma Andrew *m*aiasi nia; James *m*ela Sebede, ma John *m*aiasi nia. 3 Philip fainia Bartholomew; Thomas fainia Matthew a tooda

Digitized by Google

malefo; a James *m*ela a Alpheus, fainia Thadeus: 4 a Simon a Kananites, fainia Judas Iscariot, *m*ane e olea.

5 Igera aqala ma na rua na a Jesus e erisigera go, ma e ili fainia, e bae uri, Fasia mu ka lea sulia te si tala gera too madiu, ma fasia mu ka ruu ana fera gi gera Samaria. 6 Ma mu lea na sulia na sheep e garo ana luma gera Israel. 7 Ma ana leala, gamu ka faamanatai, gamu ka bae uri, Alafala ni la*n*i e gara*n*i na mai. 8 Gamu ka faamouri ta ni ai da ka matai agera, gamu ka faatatae lau ta ni ai da mae na, gamu ka faamafoa gera da tero, gamu ka lagaania na agalo taa gi: alafana mu bota ana falela fuagamu, gamu ka falea lau go urina. 9 Fasia muka bota ana gold, ma na, silver, ma na brass laona na *m*ai gamu; 10 ma la*n*i ta *m*ai ni leala, ma la*n*i ta ro too*n*i ni sula, la*n*i ta si do gi ni aluala fafia na aegamu, ma la*n*i ta kubau: ana *m*ane ni raola e bobola fainia fa*n*ala ana. 11 Ma mu ka ruu laona ta ni fera ma ta ni fuli fera, gamu ka nanisia ta ai isena e bobola; ma mu ka too *n*ado i siena daona gamu ka sagatafa lau go. 12 Ma kade ma*n*a gamu ka ruu go laona ta luma, gamu ka balafea. 13 Ma uri luma nana e bobola, fanualama igamu ka sifo fafia: ma uri kasi bobola fanualama igamu ka oli lau go suligamu. 14 Ma na tefuana *m*ane si takufi gamu, ma si ro*n*osulia baelamiu, kade ma*n*a gamu ka sagatafa fasia fera nana, gamu ka uiania si *m*akano lofo i aegamu. 15 E mamana, gu saea fuagamu uri, Ka faasasala

Digitized by Google

fuana fera i Sodom ma i Gomora ana maeda*n*i ni keketo fasia fuana fera nana.

16 Ada fasia, gu erisigamu go alafana sheep i mata*n*ana na wolf gi: talaaelana nana gamu ka lio too alafana na *m*aa gi, ma gamu ka lio sarofaia alafana na hiroiku gi. 17 Ta adala talagamu fasia na *m*ane gi: ana gera ka lugasi gamu fuagera keketola, mai rabusilagamu ilaona luma ni ogu igera; 18 iuka, tolelagamu fonosia naona governor ma na ki*n* gi talaaelana inau, fuana faara fuagera ma fuana too madiu gi. 19 Ma si ma*n*a gera ka lugasi gamu go, fasia mu ka alua ta ro si lio uri mu ka saea si taa, ma la*n*i mu ka bae uta. 20 Ana igamu mu si bae, ma na Agalimae Amagamu e bae i lio gamu. 21 Ta ro *m*aiasina ka lugasia sasina fuana maela, ma na maa ka lugasia *m*ela nia: ma *n*a *m*ela gi ka tatae fonosia maa gera ma ni te gera, ma ka faamae gera. 22 Ma igamu ka alu do ni sinataila gamu fuana tefuana ta ai talaaelana satagu: ta ai ka too *n*ado daona isi*n*ana faamourilana na. 23 Ma uri ana gera ka gutafigamu ana ta ni fera, gamu ka tafi ana ta ni fera lau gara*n*ia: ana e mamana, gu saea fuagamu uri, gamu si leafia sui qalu fera gera Israel ma na *m*ela *m*ane ka lea mai.

24 A fafuro*n*o ka si tasaa ana a qaifaamanatai, ma na *m*ane ni raola ka si tasaa ana bobotana. 25 E bobola ana na fafuro*n*o nia ka alafana a qaifaamanatai, ma na *m*ane ni raola ka alafana na bobotana nia. Ana gera soea bobotana una ana Beelsebub, uri gera si sce tasaa

Digitized by Google

agamu urina gera ai gi ana luma nia. 26 Fasia mu ka moutaigera: ana tefuana ta si do gera gwaofai fafia faatailana kafi lea; ma tefuana ta si do gera saufinia saelana kafi lea. 27 Ta si do gu saea fuagamu laona mae rodo, gamu ka saea laona da*n*i: ma si do gamu ro*n*o i ali*n*a gamu, gamu ka talofainia i gwaofa. 28 Ma fasia mu ka moutainia ta ni ai da faamaea si noni, ma gera ka si ramo fuana faamaesia mouria: ma mu ka tofu*n*ana moutainia e ramo fuana faala*n*ia mouri ma si noni daro sui i Gehena. 29 Uri gera ka si fasifa ana ro bibisu ana si loisuu? ma ta ai ada ka asi i ano ma a Maagamu e saitamana na. 30 Ma gera idumia na ifu gwaumiu. 31 Talaaelana nana fasia mu ka momou; gamu gulu fasia na bibisu ooro. 32 Tefuana ta ai ka saefaatai agu i naona *m*ane gi, inau lau go gu ka sae faatai ana i naona Maa nau ila*n*i. 33 Ma tefuana ta ai ka soe ledi nau i naona *m*ane gi, nau lau go gu ka soe ledia lau i naona Maa nau ila*n*i.

34 Fasia mu ka mamanata uri gu lea mai fuana tosia fanualama fafia molagali: nau gi si lea mai fuana tosia fanualama, ma fuana tosia nafi. 35 Ana gu lea mai fuana obaa ro mamana, ma ro *m*aitelana, ma ro *m*aifu*n*ona geni; 36 ma ta ni ai ana luma ta ai ka alua malimae fuana. 37 Ta ai ka sasi diena fuana maa nia la*n*i ta fuana te nia ma ka si sasi diena fuagu, nia ka si ili*n*i nau ma ta ai ka sasi diena fuana *m*ela *m*ane nia la*n*i ta *m*ela geni nia ma ka si sasi diena fuagu nia ka si ili*n*i nau. 38 Ma ta

Digitized by Google

ai ka si *n*alia ai rarafolo nia, ma ka si lea sulinau, nia ka si ili*n*i nau. 39 Ta ai ka ada toona mourilana ka tegela*n*ainia fasia; ma ta ai ka tegela*n*ainia mourilana fasia talaaelana inau, ka adasia lau. 40 Ta ai ka takufigamu nia ka takufinau, ma ta ai ka takufinau nia ka takufia e erisi nau mai. 41 Ta ai ka takufia na prophet ana satana prophet nia ka *n*alia qaiara are*n*ana prophet: ma ta ai ka takufia *m*ane oolo ana satana *m*ane oolo nia ka *n*alia qaiara are*n*ana *m*ane oolo. 41 Ma ta *m*ane ka faagwoufia ta ai ana kele ai tou na gi ana si kafo gwari, ana satana fafuro*n*o, e mamana gu saea fuagamu, uri nia ka si ore lau ana sifalana.

XI.

1 Ta o urina uri kade ma*n*a a Jesus e erisigera sui na fafuro*n*o gi, kafi lea fasia ise nae fuana qaifaamanata ma fuana faamamana ana tefuana ta fera.

2 Ta John e ro*n*o laona luma ni gau *m*ane ana raolana Christ, kafi erisia go na fafuro*n*o nia gi, 3 e bae uri fuana, Oe nia ka lea mai, la*n*i gami ka too maasia ua ni tai madiu? 4 Ta Jesus e bae talamada e bae uri fuada, Gamu lea go gamu sae fuana John ana si do gi mu ro*n*oa ma mu rigia. 5 Gera maada rodo gera ada lau, ma gera aae mae gera liliu lau, ma gera furo gera diena lau ma gera ali*n*a bu*n*o gera ro*n*o lau, gera mae gera tatae lau, ma talofainilana baela diena fuagera inumae gi, 6 ma na *m*ane diena ba ka si tafai nia ani nau.

Digitized by Google

7 Ma gera ka lea go a Jesus kafi talaae ni saea fuana too ana John, kafi uri, Si taa na mu sagatafa go fuana adasilana i fera gwou? rade e terefia ana oru? 8 Si taa na mu sagatafa go fuana adasilana? na *m*ane e too*n*i ana too*n*i e diena? Ada fasi, too e too*n*i fafigera ana too*n*i diena gera too i luma na aofia gi. 9 Ma e uta ne mu sagatafa? Uri fuana adasilana na prophet? E urina ba, gu saea fuagamu, Na e tasaa na ana ote prophet gi. 10 Ana inia nana, gera kedea ana uri, Ada fasi, gu erisia inao maasia naomu na lalana, nia ka fuloa na tala oe fuamu. 11 E mamana gu saea fuagamu uri, Ta ai si tatae ua ana gera futa ana geni ma e initoa ana John Siuabula: ma fainia ta ai e tou asia ana alafala ni la*n*i e initoa ana.

12 Ma e dao ana maeda*n*i a John Siuabula kafi dao i kada na gera dao rigita ana alafala ni la*n*i, ma na ramo gi da *n*ali laua na. 13 Ana na prophet ma na qaierisia gi gera qalusulia e dao mai ana John. 14 Ma ana gamu doria *n*alia si baela na a Elia nana, na ma*n*e kafi lea mai. 15 Ni tai na ali*n*a ni ana fuana ka ro*n*o kafi ro*n*o ana. 16 Ma gu ka omela *m*ana sulia gwau*n*e *m*ane na fuana ta? E alafana *m*ela gi e gwauru i fuli usia, kafi soe go fuana gera ruana nia, 17 kafi uri, Gamelu ufi au fuagamu, ma igamu si mao; gamelu a*n*ia*n*i fuagamu, ma igamu si gumu i ma*n*ogamu. 18 Ana a John e lea mai la*n*i si fafa*n*a, la*n*i si gwougwou, ma gera saea uri, Na agalo taa i liona. 19 Na *M*ela *m*ane gi e lea mai e

Digitized by Google

fafana e gwougwou, ma gera saea uri, Ada fasi, mane fanalana na gwoulana e baita, e sasata faigera tooda malefo ma igera fualanaa! Ma tio toola ilelilana na sulia raolana fuana ka oolo.

20 Ta si manana kafi talaae ni bae ana fera nana gi adelana na fatemaea ooro nia ada, ana gera lani si olitai manata na. 21 Manatai oe, Korasin! manatai oe, Bethsaida! ana adelana na fatemaea i Tur ma i Sidon alafana adelana siegamoro, dara olitai manata na inao ana tooni moumou ma na fua. 22 Ma gu saea fuagamu uri, Ka faasasala fuana Tur ma fuana Sidon ana maedani ni keketola ma fuagamoro lani na. 23 Ma oe, Kapernaum, uri gera ka uuwa ilani dao ana salo? Ka wiania oe sifo go i Hades: ana adelana na fatemaea gi i Sodom alafana adelana fasi siemu, saumala e dao mai na. 24 Mu gu saea fuagamu uri, Ka faasasala fuana fera i Sodom ana maedani ni keketola, ma fuamu lani na.

25 Ana si mana na a Jesus e bae talamia kafi bae uri, Gu balafe oe, Maa, Lord fafia ilani ma mai ano, ana o saufinia si do na gi fasia gera lio too ma i gera saitama do, ma o faatainia fuagera mela tou gi; 26 iu, Maa, sulia e diena urina i naomu. 27 Maa nau e falea mai fuagu doo ooro gi: ma ni tai kasi saitamana Mela, te a Maa; ma ni tai kasi saitamana Maa, te a Mela, ma nia lau a Mela e sasi fuana faatainilana fuana. 28 Ote mane gi, gamu noni dadaola gamu nali gulu, gamu lea mai siegu, ana gu ka faamamalo agamu. 29 Gamu alua

Digitized by Google

qai nau ifafogamu, ma mu ka alu fafuro*n*o nau; ana inau gu sarofaia ma gu manata tou i liogu: ma mu ka ada toona gula ni mamalo fuana liogamu. 30 Ana qai nau e la*n*i si gulu, ma na *n*alila nau e sasala.

XII.

1 Ana kade ma*n*anana Jesus e lea do*n*aa laona falisi ni korn ana maeda*n*i ni mamalo; ma na fafuro*n*o nia gi e fiolo, ma gera kafi talaae fisua na fu*n*ana korn, kafi ania. 2 Tai gera Pharise e rigia, gera kafi bae uri fuana, Ada fasi, na fafuro*n*o oe gi gera adea si do kasi bobola fainia qaierisia fuana adelana ana maeda*n*i ni mamalo. 2 Ta kafi uri fuagera, Gamu si saea ua si do taa a David e adea fasi, ma na *m*ane nia gi, ana e fiolo; 4 uri e ruu laona luma a God, e ania si bread olotoa na, ma e la*n*i si bobola fuana nia ka ania, ma gera fainia, si do nana agera priest maragera? 5 Ma mu si saea ua laona na qaierisia, uri gera priest ana maeda*n*i ni mamalo gera adea si do kasi bobola fainia maeda*n*i ni mamalo, ma kasi *n*alila*n*a gera ana? 6 Ta inau gu saea fuagamu, uri ni tai ise e initoo fasia Luma abu. 7 Ma uri ana mu ro*n*o saitamana si baela na, Gu doria qaiamasia, ma na qaisusia la*n*i, saumala gamu la*n*i si keketo taai la*n*i si *n*alila ada. 8 Ane *M*ela *m*ane e baita fonosia maeda*n*i ni mamalo.

9 Ta e sagatafa fasia isena, kafi ruu go laona luma ni ogu igera; 10 ma ada fasi, na *m*ane

Digitized by Google

isena abana e mae. Ta gera soe ledia ka bae uri, Uri e bobola fainia qaieresia fuana faamouria ana maedani ni mamalo? fuana gera ka qalaa susugeana. 11 Ta kafi bae uri fuagera, Ati ba agamu, ma te sheep nia na, ma ka asia laona kilu ana maedani ni mamalo, ma kasi dumulia fuana ka lafia fasia? 12 Na mane e gulu uta fasia na sheep! Talaaelana na e bobola fainia qaierisia fuana raola diena ana maedani ni mamalo. 13 Ta kafi bae uri fuana mane nana, O teqala abamu, Ma e teqala; ta kafi boeboela lau alafana na bali aba. 14 Ma igera Pharise da sagatafa da ogu baea fafia fuana daka faamaea. 15 Ma Jesus e saitamana kafi tafi fasia isena: ma na too ooro da lulu sulia; 16 ma e faamourigera sui, ma e bae fuagera fasia gera ka sae faatai ana. 17 Fuana ka faamamanaa si baela saelana ana Isaia na prophet uri, 18 Ada fasi, mane nau gu ada fuana na; mane abu nau liogu e diena fafi: gu ka alua Agalimae nau i fafona, ma ka sae faatai ana keketola fuagera too madiu. 19 Kasi olisusu, ma kasi rii; ta mane si ronoa baelana isulia tala. 20 Kasi oia rade mooi, kasi faamae na looua e sasusasu; ka daona ka faatainia keketola ana rigitala. 21 Ma na too madiu ka too masi isulia satana.

22 Kade manana gera tolea mai siena na mane e maarodo ma e nue na agalo taa i liona: ma e faamouria, ma na nue e bae ma kafi ada. 23 Ma too gera qeleana sui, gera bae uri, Nia na lani mela a David? 25 Ta gera Pharise e

Digitized by Google

ro*n*oa daka fe bae uri, Ne *m*ane nana ka tosia na agalo taa gi ana Beelsebub naonao ada agalo taa gi. 25 Ma e saitamana lioda kafi bae uri fuagera, Tefuana ta alafala ka too keta, ta bali fasia ta bali, ka gwou na; ma tefuana ta fera ma ta luma ka too keta, ta bali fasia ta bali, e la*n*i si take lau: 26 ma a Satan ka lagaania Satan, kafi too keta taifilia, na alafala nia ka take uta? 27 Ma ana nau gu ka lagaania agalo taa gi ana Beelsebub, na *m*ela gamu gi kafi lagaania ana ati? talaaelana nana gera ka keketo gamu. 28 Ma ana inau gu ka lagaania na agalo taa gi ana Agalimae a God, ua; na alafalaa a God e sifo mai fafigamu. 29 Ma na *m*ane ka ruu uta go i luma ni tai e ramo, fuana ka lauua do nia gi, ma e la*n*i si gania inao na *m*ane e ramo nena? suita urina nia kafi lalagu na luma nia.

30 Ni tai si ado fainau nia kasi qaimami fainau; ma ni tai kasi sogoni fainau ka wiania, 31 Talaaelana nana gu saea fuagamu uri, Manata asilana tefuana ta si fuala*n*aa ma tasi baela fonosia do abu fasia ta ni ai; te bae taala fonosia Agalimae Abu la*n*i si manata asilana. 32 Ni tai ka bae gara*n*ia *M*ela *m*ane manata asilana na; ma ta ai ka bae gara*n*ia Agalimae Abu, la*n*i si manata asilana laona molagali na, ma ilaona molagali ua mai. 33 Ma mu ka alua na ai fuana ka diena, ma na fufuena ka diena lau; ma ka la*n*i, mu ka alua na ai fuana ka taa ma na fufuena ka taa lau; ana saitamana ai sulia fufuena. 34 Gera gale *m*aa, igamu ote

Digitized by Google

do taa gi gamu ka bae diena uta? Na faga ka sae faatai ana qalu do lio e fu*n*u ana. 35 Na *m*ane diena ka faatainia dienalana do gi fasia qalu do diena e alui siena: ma na *m*ane taa ka faatainia taalana do gi fasia qalu do taa e alui siena. 36 Ma gu saea fuagamu uri, Te si na baela sasala na *m*ane gi ka saea, ledila sulia ana maeda*n*i ni kekotola. 37 Ana kekoto lamu sulia baelamu uri e oolo, ma kekoto lamu sulia baelamu uri e la*n*i oolo.

38 Kade ma*n*ana ta ai agera na too da qaifaamanatai ma igera Pharise gera bae talamia, gera bae uri, Qaifaamanatai, gamelu dori rigia faara amu. 39 Ta e bae talamia e bae uri fuagera, Gwau*n*e taa ma e oe da nanisia faara: ma la*n*i si falelana na faara fuagera, te faara gone a Jona a prophet: 40 ma alafana Jona e too e olu fe mae da*n*i e olu fe rodo laona ogana busu asi; alafana lau go *M*ela *m*ane ka too sulia olu fe da*n*i mana olu fe rodo laona ano. 41 Ote Nineve gi ka tatae fainia gwau*n*e ne ana maeda*n*i ni keketola, ma ka keketo mamana ana: ana gera olitai manata suli faamanataila a Jona; ma ada fasi, e tasaa fasia Jona nia na. 42 Qin ita bali logo ka tatae fainia gwaune ne ana maeda*n*i ni keketo, ma ka keketo mamana ana; ana e lea mai fasia eele*n*ana molagali fuana ro*n*olana saitamadoa a Solomon: ma ada fasi, e tasaa fasia Solomon nia na.

43 Ma agalo taa ka sagatafa fasia na *m*ane, kafi ruu laona fera sasala, ka nanisia ta gula fuana ka mamalo ana, ma kasi ada toona.

Digitized by Google

44 Ta kafi bae uri, Gu ka oli lau i luma nau gu sagatafa mai fasia; ma e dao na ana, ka rigia e too ooni, gera salo diena ana, ma gera tagesi diena ana. 45 Ta kafi lea go, kafi tolea na fiu agalo taa tasaa ana, gera kafi ruu laona kafi ogu ise na: ta qalu do i buri ana *m*ane nana kafi taa asiana fasia qalu do inao. Ka urinena lau go fuana gwau*n*e taa na.

46 Ma kadema*n*a e bae ua fuana too ooro, ada fasi, te nia fainia *m*aiasi nia gi gera take i maa, gera dori bae fainia. 47 Ma ni tai e bae uri fuana, Ada fasi, te oe fainia *m*aiasi oe gi da take i maa, da dori bae faioe. 48 Ta kafi bae talamia, kafi bae uri fuana *m*ane e saea fuana, uri, Ati ne te nau? ma igera ati ne *m*aiasinau? 49 Ta kafi fale aba fuada fafuro*n*o nia gi, kafi bae uri, Ada fasi, na te nau ma na ote sasiku! 50 Ana ni tai ka dau sulia liona Maanau e too ila*n*i, nia na saseku, ma ainau, me tenau.

XIII.

1 Ana maeda*n*i nana a Jesus e sagatafa fasia beu, kafi gwauru iano i kamena lobo. 2 Ma na too ooro e ogu siena, fuana nia kafi tae ilia ola, ma e gwauru iano, ta na ogula e take sui i kamena lobo. 3 Ta e bae ooro fuagera ana si baela ni alafula, e bae uri, Ada fasi, na *m*ane e fufusia fufue ai e sagatafa fuana ka fufusia; 4 ma kade ma*n*a e fufusia fufue ai, tani fufue ai e asia i ninimana tala, ma na manu gi e lofo mai e garubota. 5 Ma tani fufue ai e asia i fafona si saosaofe ano, gula si ano la*n*i si baita

Digitized by Google

ana; ma laulau gera bito mai, ana si ano la*n*i si ubuubua siena: 6 ta na sato e tatae mai fafia, gera nuku ana e ka si alua lalina. 7 Ta tani fufue ai e asia i mata*n*ana oko; ta na oko e lolosia kafi gaua. 8 Ma tani ai fufue ai e asia ana si ano e diena, ta e fu*n*ufu*n*u, tani ai ta*n*ale do, tani ai too ono aqala, tani ai too olu aqala. 9 Ta ai ali*n*ana inia na, kafi ro*n*o ana.

10 Ta na fafuro*n*o gi e lea mai, da ka bae uri fuana, Si taa ne o ko bae ni alafua fuada? 11 Ta e bae talamia kafi bae uri fuada, Lugasilana na fuagamu fuana saitamana qalu do e ato ana alafala ni la*n*i, ma fuadalu la*n*i. 12 Ana ni tai ka dau, falelana lau go fuana, ma nia kafi *n*ali tasaa: ma ni tai si dau ua, lagaanilana fasia si do e dau na ana. 13 Talaaelana nana gu bae ni alufua fuada; ana gera da bubu*n*ia ma dasi ada na, ma gera da qaro*n*o ma gera dasi ro*n*o na, ma na lioda kasi fola na. 14 Na faamamanalana agera qwalula a Isaia, e bae uri, Gamu ka ro*n*o ana ro*n*ola, ma na liomu kasi fola sulia; ma mu ka ada ana adala, ma la*n*i musi ada filoa. 15 Ana liona too ne e bono na, ma na ali*n*a gera e gulu fasia ro*n*ola, ma gera gaua maada; fasia gera ka ada filoa ana maada, fasia gera ka ro*n*o ana ali*n*ada, ma fasia gera ka saitama ana lioda, ma fasia gera ka abulo, ma gu ka faamourigera. 16 Ana faadienalana maagamu, ana gera ada na; ma na ali*n*agamu lau ana gera ro*n*o. 17 Ana e mamana gu saea fuagamu uri, gera prophet ooro ma gera *m*ane oolo e dori rigia qalu do

Digitized by Google

gamu rigia, ma gera si ada; ma gera dori ro*n*oa qaludo mu ro*n*oa, ma gera kasi ro*n*oa.

18 Talaaelana nana gamu ka ro*n*oa si alafua ana ai e wiania fufue ai. 19 Ta ai ka ro*n*oa si baela ana alafala, ma na liona kasi too sulia, a fuala*n*aa kafi lea mai, kafi laua si do wianilana go i liona. 20 Inia na wianilana i ninimana tala. Ta ai wianilana ana si saosaofe ano, niana e ro*n*oa si baela, ma loulou e dau sulia ani elela; 21 ma na lalina kasi susu *n*ado, ta e too ni qaimasi go ana; ma na siokofana kafi taa, la*n*i ta na kaitafilana suli baela, ta aena ka toosua. 22 Ma ta ai wianilana i mata*n*ana na cko, inia na e ro*n*oa si baela: ma na qalu do ni raona ana molagali, ma na sugela ana malefo ooro, ka too bokosia si baela, ta kafi la*n*i fuli go ana. 23 Ta ai wianilana ana-si ano diena, inia na e ro*n*oa si baela ma liona e too ani; ma e fu*n*ufu*n*u mamana, ta e fu*n*u tani ai too ta*n*ale do, ta ni ai too ono aqala, ta ni ai too olu aqala.

24 Ta e alua lau si alafua madiu fonosigera, e bae uri, Gera ka alafu ana alafala ni la*n*i uri e alafana na *m*ane e wiania na fufue ai diena laona falisi nia. 25 ma si ma*n*a too da teo, malimae fuana e lea mai, kafi wiania na fufue sisania i mata*n*ana na korn, ta kafi tafi. 26 Ta bitona e bito mai, ma e fu*n*u na, ma na sisania e bito lau go. 27 Ma na *m*ane gi a araina luma gera lea mai, da ledia fuana uri, Arai, uri o si wiania na fufue ai diena laona falisi oe, aia, na sisania e ita mai ifai ne? 28 Ta e bae uri fuagera, Malimaea na e ada urina.

Digitized by Google

Ta na *m*ane nia gi uri, O sasi fuana mi ka lea sogonia? 29 Ta e bae uri, La*n*i ua na; fasia kade ma*n*a gamu ka sogoni na sisania, gamu ka lafu ofu ani korn fainia. 30 Lugasi gera fasi fuana gera ka baita fasi dao ana sogonila: ma ana mae da*n*i ni sogonila, gu ka saea fuana too da sogoni uri, Gamu ka sogoni na sisania, mu ka gau ofu si do na fuana alu ere ana: ma na korn fuana tai*n*ainia i fafona tafe nau.

31 Ta e alua lau si alafua madiu fuada, e bae uri, Alafala ni la*n*i alafana fufue mustard, ta ai e *n*alia, e wiania laona falisi nia: 32 ma e alu ai, ma na manu ni la*n*i e lofo mai e oo ana sasarana.

33 Ta e saea lau si alafua madiu fuagera; Alafala ni la*n*i e alafana na leven, na geni e *n*alia, e saufinia laona olu teu flour, daona si leven e agofia na.

34 Qalu do na a Jesus e saea sui fuana too ooro ana alafula; ni la*n*i si alafula kasi bae fuada: 35 fuana faamamanalana si baela saelana ana prophet uri, Gu ka ifi*n*ia fagagu ana alafua; gu ka sae faatai ana do gi saufinilana e lea na mai ana gera alua funu molagali lelea ka dao mai.

36 Ta e lea fasia too ooro, kafi ruu i luma; ma na fafuro*n*o nia gi e lea mai siena, da bae uri, O ko sae faatai ana fuagamelu si alafua ana sisania laona falisi. 37 Ta e bae talamida e bae uri, Na *m*ane e wiania fufue do diena na *M*ela *m*ane nana: 38 ma na falisi na molagali nana; ma na fufue ai diena, gera gale ni alafala

Digitized by Google

nana; ma na sisania gera gale ni fuala*n*aa nana; 39 ma na malimaea e wiania a Satan nana; ma na sogonila isi*n*ana maeda*n*i; ma na ai da sogoni gera angel nana. 40 Alafana sogonilana na sisania ma alulana na ere fuani; ka urina lau go ana isi*n*ana molagali. 41 Na *M*ela *m*ane ka erisia go na angel nia gi, ma gera ka sogoni fasia alafala nia qalu do ni roana, ma tani ai da ade madiu fasia qaierisia, 42 na tosilana laona meameafana ere; a*n*ila isena ma na girigiri lifoa. 43 Ana maeda*n*i nana gera oolo daka sinasina alafana sato ana alafala a Maagera. Ni tai ali*n*a na nia na, kafi ro*n*o ana.

44 Alafala ni la*n*i alafana si malefo saufinilana lao ano; ta ai e sofia, e saufinia lau go; ma e elela fafia, e lea e faasifa ana doo nia gi, e sifa si ano nana ana.

45 Lau, alafala ni la*n*i alafana ta ai sisifa e nanisia na fufue dafi e diena. 46 Ta e sofia ta aiai gera sifa baita ana, e lea e faasifa ana doo nia gi, e sifa ana.

47 Lau, alafala ni la*n*i alafana furai ni dela, gera alua i asi, e alia fafia tefuana ta ia: 48 ma e fu*n*u asia, gera kafi lafia i sera, kafi gwauru iano kafi too*n*ia qe ia diena laona teu, kafi lagaania qe ia taa gi. 49 Nia na ka urina lau ana isi*n*ana molagali: na angel gi daka sagatafa, ma daka sofili gera taa fasia mata*n*ana gera oolo, ma lagaani gera laona meameafana ere: a*n*ila isena ma na girigiri lifoa.

51 Ne gamu ro*n*o saitamana qalu do na?

Digitized by Google

Ta gera kafi uri, Iu. 52 Ta e uri fuagera, Talaaelana ana tefuana ta qaifaamanatai e safalia saitamadoa sulia alafala ni la*n*i alafana na *m*ane arai ana luma, nia ka faatainia fasia qaludo diena nia gi si do faalu fainia lafue do gi.

53 Ta e uri, kade ma*n*a a Jesus e sae suina na alafula nagi, kafi lea fasia isena: 54 ma e dao ana fera nia kafi faamanatai gera ana luma ni ogu igera, talaaelana fuana gera ka qeleana, fainia si baela uri, Saitamadoa ma na fatemaea ito mai ifai ana *m*ane na? 55 Uri la*n*i si *m*ela a karpenter na? ni te nia gera si soea ana Meri? ma na sasina gi, a James, ma a Joseph, ma a Simon, ma a Judas? 56 Ma gera ai nia gi, gera kasi too ogu faigia? Aia, qalu do na gera ito mai fai ana *m*ane na? 57 Ta gera garo fafia. Ta Jesus kafi bae uri fuagera, Gera la*n*i si balalafafia na prophet, ma ana fafuana fera nia, ma i luma nia na. 58 Ma kasi adea tani fatemaea ooro isena sulia manata ruarua gera.

XIV.

1 Ana kade ma*n*a na a Herod a Tetrark e ro*n*oa foulana ana Jesus, kafi bae uri fuana ote *m*ane nia gi, 2 A John Siuabu oto na; e tatae fasia too da mae na: sulia urinana adelana na fatemaea ana. 3 Ana sulia a Herod e dau na ana John, e gaua, ta e alua laona luma ni gau *m*ane aena ana Herodias, afe a Philip sasena: 4 Ana a John e saea fuana uri, Kasi bobola fainia qaierisia fuana o ko tolea. 5 Ma

Digitized by Google

ana e doria sau*n*ia fafia, ma e moutainia too ooro, ana gera saea ana na prophet. 6 Ma maeda*n*i a Herod e futa ana e sifo mai, na *m*ela a Herodias kele geni e mao i mata*n*ada, ma na liona Herod e diena fafia. 7 Ana si ma*n*ana e bae ni faabua e bae alualu fuana uri, ka falea fuana tefuana tasi do ka soea ana. 8 Ta nia, ma na te nia e bae surakena fuana, e bae uri, Tolelana mai ise laona iite gwauna John Siuabu. 9 Ma liona na ki*n* e bukonu; ma sulia si baela alualu e saea na, ma sulia too da too ni fa*n*a fainia, e qaierisi fuana gera ka tolea fuana: 10 ta kafi erisia go, ma gera mousia gwauna John laona luma ni gau *m*ane. 11 Ma tolelana gwauna mai laona iite, ma falelana fuana *m*ela nana: ta nia kafi tolea go fuana ni te nia. 12 Ta na fafuro*n*o nia gi gera lea mai, gera a*n*ainia rae, da kafi anomia; da kafi lea saea siena Jesus.

13 Ma Jesus e ro*n*oa urinana, ta e lea fasia isena ana ola laona fera sasala tau: ta too ooro e ro*n*oa urinana gera lulu sulia gera liu i ano ita mai tau fasia fera gi. Ta e sagatafa e rigia too ooro gi ta e amasigera, e faamouri tani da matai agera. 15 Ma e saulafi na, na fafuro*n*o nia gi gera lea mai siena, gera bae uri fuana, Fera sasala na ma na asua e sui na; ma o lugasi gera, gera kafi leafia na feragi fuana sifa fa*n*ala agera. 16 Ta a Jesus kafi uri fuagera, E la*n*i si do ka too aena fuana gera ka lea na; gamu fale fa*n*ala ada. 17 Ta gera bae uri fuana, Ta si fa*n*ala e la*n*i agami ise, ma te lima

Digitized by Google

fe bread fainia te ro kele qe ia. 18 Ta kafi bae uri, Tolea mai ise siegu. 19 E sui urinana kafi erisia too ooro fuana gera ka gwauru iano lao loua; ta e dauana lima fe bread fainia ro kele qe ia, kafi ada ila*n*i, e bae ni faadiena, kafi nia, kafi falea fuana fafuro*n*o, ta gera fafuro*n*o da fi faadoa too ooro ani. 20 Ta gera afui fa*n*a, gera abusu: gera too*n*i si mumudi fa*n*ala ana fa*n*ala e nia, aqale *m*ai ma na rua e fu*n*u. 21 Ma na too da fa*n*a, na *m*ane alafana lima too ni *m*ane, la*n*i gera si idumia geni ma na *m*ela gi.

22 Ma e bae laufia na fafuro*n*o fuana gera ka taelia na ola, fuana gera ka atofolo ana ta bali lobo bali logo, maasia e lugasia too ooro. 23 Ma e lugasia sui, e fanetafa go fafona fe uwo ana gula e gwou fuana fooala: ma e saulafi na, ma te inia go tafilia isena. 24 Ma na ola e tau ruarua ana lobo, da fe lea dao ana afe; ana salo e gwegwe gera. 25 Ta ana faina kade sato ni adala kafi lea sieda, e fafali i fafona lobo. 26 Ta na fafuro*n*o da rigia e fali fafona lobo, na lioda e tona, ta gera bae uri, Na agalo na. Ta Jesus e bae loulou fuagera, e bae uri, Lio gamu ka *n*ado; inau na; fasia mu ka moumou. 28 Ma Peter e bae talamia e bae uri fuana, Lord, ana oe na, o ko sae fuagu gu ka lea go siemu ifafona kafo. 29 Oto nia uri, Lea fasi mai. Ma Peter e sifo fasia ola, kafi fali i fafona kafo, fuana lea go siena Jesus. 30 Ma kade ma*n*a e rigia oru, ta e mou; ta e uri sufu e koso, ta e sae uri fuana, Lord, faamouri nau.

Digitized by Google

31 Ta Jesus e teqala laulau go ana abana, e dau bo*n*ia fainia e bae uri fuana, Manata mamana e la*n*i amu? E uta ro si lio ni amu? 32 Ma daro tae sui ana ola, oru kafi sui. 33 Ma gera laona ola da bouruuru fonosia, fainia si baela uri, Do mamana oe *M*ela a God.

34 Kade ma*n*a gera ato folo go, gera kafi lea arabuu ana fera Genesaret. 35 Ta na too ana fera nana gera saitamana, gera erisia na *m*ane gi fuana fera e too galia fera nana, gera ka ogu gera mai siena too da matai; 36 gera soe ledi ana uri fuana gera ka kele dau ana kakamuna too*n*i nia: ma tani ai ka dau urina gera mouri sui sulia.

XV.

1 Si kade ma*n*ana tani qaifaamanatai faigera Pharise ita i Jerusalem da lea mai siena Jesus, da ka bae uri, 2 Uta na ote fafuro*n*o oe gi da olisusu ana si baela onio*n*a mai gera kogia gi? ana gera la*n*i si tau aba kade ma*n*a gera ka a*n*ia si do. 3 Ma e bae talamida, kafi bae uri, E uta lau go mu ka olisusu lau fafia na qaierisia a God, ana bae onio*n*a gamu? 4 Ana God e saetana uri, O ko manata baita ana maa oe ma ni te oe: ma lau, Ai e bae taa ana maa nia la*n*i ta te nia, nia ka maelinaa. 5 Ana mu saea uri, Ta ai ka bae fuana maa nia la*n*i ta te nia uri, Si do na sieku o ko *n*alia fuana ka qaimani faioe falelana na fuana God; 6 nia ka si manata baita ana maa nia. Ne mu dau taa ana baelana God ana na baela onio*n*a gamu gi.

Digitized by Google

7 Igamu gera ade garo, a Isaia e gwalu diena agamu, e bae uri, 8 Too na da balafe nau ana fagada; ma na lioda e too tau fasinau. 9 Gera bouruuru fonosi nau ma e la*n*i si do, gera qaifaamanatai ana na baela na *m*ane gi.

10 Ta e erisia mai na too siena, kafi bae uri fuagera, Gamu ka ro*n*o, ma mu ka manata. 11 Qalu do e lea go i faga da la*n*i si faabilia na *m*ane: ma qalu do e sagatafa mai fasia faga gera nana da ka faabilia na *m*ane. 12 Ana kade ma*n*ana na fafuro*n*o nia gi gera lea mai siena, gera bae uri fuana, O saitamana mone uri gera Pharise da ro*n*o baelamu na ta gera lediala ana? 13 Ta Jesus e bae talamia, e bae Tefuana ta si do fasilana na, ma a Maa nau ila*n*i si fasia, lagaanilana na. 14 Gamu ka bona fasi gera: igera da keo da ka lea inao. Ma ana ta keo ka lea inao fuana ta keo, afuta daro ka asia laona kilu. 15 Ma a Peter e bae talamia, e bae urini fuana, O ko saea si alafua na fuagamelu. 16 Ma e uri, Gamelu lau go gamelu buo ua? 17 Gamu ka si saitamana ua ana qalu do e lea go i faga da sifo i ogaga, ma na lagaanilana lao tafu? 18 Ma qalu do e sagatafa fasia faga, gera sagatafa mai fasia lioga; mai gera oto nana ka faabilia na *m*ane. 19 Ana da sagatafa ita mai i lio manata taa gi, sau*m*anea ooni, oela, belila, baea ni sugela, ma baela ni taula*n*ai. 20 Gera nana *m*ane ka bilia ani: ma na fa*n*ala ana la*n*i si tau aba ta *m*ane la*n*i ka si bilia ani.

21 Ta Jesus e borotafa fasia isena kafi lea i

Digitized by Google

naona, Tur ma i Sidon. 22 Ma ada fasi, na geni i Kanaan e lea mai fasia fera nana, e soe, e bae uri, Manatai nau, Lord, *M*ela a David; kele geni nau toolana e taa ana agalo ni fua-la*n*aa i lio*n*a. 23 Ma e la*n*i si bae talamia na ana ta si baela. Ta na fafuro*n*o nia gi gera lea mai, daka bae uri fuana, O ko lugasia; ana e a*n*i suligolu. 24 Ta e bae talamia e bae uri, Erisilagu mai sulia na sheep ana luma gera Israel maragera da garo gi. 25 Ta nia kafi lea mai, e bouruuru fonosia, kafi bae uri fuana, Lord, o ko qaimani fainau. 26 Ta e bae tala-mia e bae urini. La*n*i si diena fuana *n*alilana na fa*n*ala na mela gi, fuana lagaania fuana ku-kui. 27 Ta e bae uri fuana, La*n*i mone, Lord: na kukui mone ka ania na mumudi fa*n*ala e asia fasia table raai e sa*n*onia. 28 Kade ma*n*a-na a Jesus e bae talamia e bae uri, Geni, manata mamana oe e baita, ka *m*aluda na fuamu sulia liomu. Ta faamourilana *m*ela nia ana kade sato nana.

29 Ma a Jesus e lea go fasia isena, kafi lea dao i kamena lobo i Galilea; ma e faneta i fafona fe uwo kafi gwauru iano. 30 Ma na too ooro e lea mai isena, da tolea mai ta ai aeda e mae, fainia ta ai aeda e moi, fainia ta ni ai ooro madiu lau, ogulana siena aena Jesus; ta e faamourigera sui. 31 Talaaelana fuana daka qeleana ana gera rigia too dasi babae da bae lau, ma na ae moi da diena lau, ma na ae mae da lea qailiu, ma na keo da ada lau; ta da soe initoo ana God gera Israel.

Digitized by Google

32 Ta Jesus e soea mai na fafuro*n*o nia gi, kafi bae urina fuagera, Gu manatai too ooro na, ana gera too fainau oluna mae da*n*i nana, ma e la*n*i ta si fa*n*ala agera; ma gu si dori erisi fiolo agera, fasia gera ka mae sulia tala. 33 Ma na fafuro*n*o nia gi da bae uri fuana, Golu ka *n*alia na bread ooro ita mai fai laona fera sasala fuana faafa*n*a too ooro uri? 34 Ta Jesus kafi soe ledigera uri, Fita fe bread nia agamolu? Ta gera saea uri, E fiu, fainia tani ia kasi ooro. 35 Ta e saea too fuana gera ka too iano; 36 ta e dau ana fiu fe bread nana ma kele qe ia nagi, e bae diena ani, kafi nia, kafi falea fuana fafuro*n*o gi, ta na fafuro*n*o da faadoa too ana. 37 Ma gera fa*n*a sui gera abusu: ta gera sogonia isi*n*ana fa*n*ala gera nisia na fiu lulue e fu*n*u. 38 Ma na too da fa*n*a e fai tooni *m*ane, la*n*i idumilana na geni ma na *m*ela gi: 39 ma e lugasia too e sui nia kafi taelia ola, kafi arabu ana fera gara*n*ia Magadan.

XVI.

1 Ma igera Pharise ma na Saduke gera lea mai, gera ilitona, da soeledia fuana ka faataainia na faara ita ila*n*i fuagera. 2 Ta e bae talamia e bae uri, Ana kade ma*n*a e saulafi gamu ka saea uri, Ide*n*i ka maeda*n*i diena; ana e alu maragai laona salo. 3 Ma lau ana i uarodo, Ka uta taraina, ana salo e fu*n*u e rorodoa. 4 Gamu saitamana keketola maana salo: ma na keketola na faara ana mae da*n*i igamu e la*n*i agamu. 4 Gwau*n*e taa ma e oeoe gera da na-

Digitized by Google

nisia na faara; na falelana na faara la*n*i na fuana, ma fainia na faara a Jona falaete. Ta e abulo e tafi fasigera.

5 Ta na fafuro*n*o gi da atofolosia na lobo, ma rageda e rodo fasia *n*alilana bread agera. 6 Ma Jesus e bae uri fuagera, Gamu ka ade talagamu, gamu ka sinataigamu fasia na leven gera Pharise ma na Saduke gi. 7 Ta gera nanisia maragera uri, Botana golu la*n*i si *n*ali oso ana fe bread. 8 Ma a Jesus e saitamana kafi bae uri fuagera, E uta na gamu nanisia maragamu, gera ro si lio, ana mu si *n*ali oso ana fe bread? 9 Gamu la*n*i si toofiloa ua, ma mu si manata toona ana e lima fe bread agera e lima tooni *m*ane, ma ana e efita *m*ai gamu too*n*ia? 10 Ma ana e fiu fe bread agera e fai tooni *m*ane lau urina, e fita lulue mu too*n*ia lau? 11 E uta na mu si manata toona ua uri gu si saea fuagamu ana fe bread? Ma mu ada talagamu fasia na leven gera Pharise ma na Saduke. 12 Ta gera kafi saitamana ana uri la*n*i si bae fuagera fuana gera ka ada talagera fasia na leven bread, ma fasia na qaifaamanataila agero Pharise ma na Saduke.

13 Ta Jesus e lea i fera na gara*n*ia Kaisareia Philipi, kafi ledea fafuro*n*o nia gi, e bae uri, Too gera saesae nau *M*ela *m*ane gi uri ati? 14 Ma gera bae uri, Ta ni aiai uri, John Siuabu; ma tani aiai uri, Elia; ma tani aiai uri Jeremia, ma la*n*i ta aiai ana na prophet. 15 Ta bae talamia kafi bae uri e fuagera, Igamu mu ka saenau uri nau ati? 16 Ma Simon Peter e

Digitized by Google

bae talamia, e bae uri, Ioe na a Christ, *M*ela a God Mouri. 17 Ta Jesus e bae talamia, kafi bae uri fuana, *M*ane diena oe, Simon Bar-Jona: ana marigo ma na abu da la*n*i si faatainia si do na amu, ma Maa nau e too ila*n*i. 18 Ma gu saea lau fuamu uri, oe a Peter, ma ifafona si fou na gu ka tofulia Soefaataia nau; ma na maana bara i Hades la*n*i si rigita fasia. 19 Gu ka falea fuamu na ki ana alafala ni la*n*i, ma tefuana ta si do o ko gania mai iano ka gania lau ila*n*i: ma tefuana ta si do o ko lugea mai iano gera ka lugea lau ila*n*i. 20 Kade ma*n*ana e bae fuana na fafuro*n*o nia gi fasia gera ka saea fuana tani ai ana inia a Christ.

21 Dao ana maeda*n*i nana a Jesus kafi talaae saea fuana na fafuro*n*o nia gi, uri saina i nonina fuana ka tatae go i Jerusalem, fuana ka nonifi agera *m*ane baita gi, ma na nao priest, ma na qaifaamanatai, ma fuana sau*n*ilana, ma na tatae olilana ana oluna na maeda*n*i. 22 Ta Peter e dauana, e bae uri, Amasioe, Lord: si do nana kasi *m*aluda fuamu. 23 Ta Jesus e abulo e bae uri fuana Peter, O ko tafi i burigu, Satan, si fou oe fuana gu ka tataofai ana: ana o ko si manata toona ua qalu do a God, ma qalu do *m*ane gi. 24 E sui urina Jesus kafi bae uri fuana na fafuro*n*o nia gi, Ta ai e dori lea i burigu, ka olisusu marana, kafi a*n*ainia ai rarafolo nia, kafi lea suli nau. 25 Ana ni tai ka dori faamouria mourilana ka faala*n*ia: ma ni tai ka faala*n*ia mourilana talaaelana inau kafi ada toona. 26 Ana si do taa diena ai ka toda mai,

Digitized by Google

ana ka *n*alia sui ana tefuana si do ana molagali, ma na mourilana kafi la*n*i sui fasia? ma la*n*i ta si do taa ai ka falea fuana ka olisia mourilana ana? 27 Ma na *M*ela *m*ane ka lea mai fainia initoola a Maa nia, ma fainia angel nia gi: ma ana kade ma*n*a nana kafi duua na doo gera fuana tefuana ta ai sulia raola gera. 28 E mamana, gu saea fuagamu uri, Tani ai ana too da tatake ise ma gera si ada nonina maela, ma gera kafi rigia na *M*ela *m*ane gi ka lea mai laona alafala nia.

XVII.

1 Ma na ono mae da*n*i e sui a Jesus e tolea Peter ma James faia John a sasina, e tole dalu go taifili dalu fafona fe uwo e teqa. 2 Ta na nonina e madiu fasia ua inao i maadalu, ma na maana e sinasina alafana na sato, ma na too*n*i nia e alu qaqaoa alafana na da*n*i. 3 Ma ada fasi, a Moses ma ni Elia daro faatai adalu, daro bae qaimani fainia. 4 Ta a Peter e bae talamia e bae uri fuana Jesus, Lord, e diena fuagolu fuana toola ise; na liomu ko urina, gu ka tofulia ise olu oobala; te si do fuamu, te si do fuana Moses, te si do fuana Elia. 5 Ma si kade ma*n*a e bae ua, ada fasi, si salo e raa mamalu fafidalu: ma ada fasi, si baela ita mai fasia si salo e bae uri, Nia nana *M*ela ni sasidiena inau, ragegu e diena fafia: gamu ka rosulia. 6 Ma na fafuro*n*o e ro*n*o urina dalu fi saufinia na maadalu, dalu mou asiana. 7 Ta a Jesus e lea mai siedalu, e dau e nonidalu, kafi bae uri, Gamolu

Digitized by Google

tatae, fasia moula. 8 Ta dalu ua maadalu ila*n*i dalu si adasia ta ai, ma te taifilia Jesus ua maraana.

9 Ma dalu sifo toli go fasia fafona fe uwo, nia Jesus e bae fuadalu, e bae uri, Fasia gamolu ka saea siena ta ai ana qaludo na faatailana fuagamolu, ma ka si lea ka dao ana mae da*n*i na *M*ela *m*ane ka tatae lau fasia too e mae na. 10 Ta na fafuro*n*o nia e ledia, gera bae uri, Uta ne gera qaifaamanatai gera saetana uri a Elia ka lea mai inao? 11 Ma e bae talamia fuadalu, e bae uri, Elia e lea mai mamana, ma ka too*n*i goni oli ana qalu do. 12 Ma gu saea fuagamu, uri Elia e lea na mai, ma da si saitamana, ma gera adea fuana qalu do gera doria. Urinana lau go na *M*ela *m*ane ka ro*n*o fi faigera. 13 Si ma*n*a nana na fafuro*n*o gi kafi saitamana na ana e bae fuagera ana John Siuaba.

14 Ta gera lea dao ana too ooro, ma ta ai e lea mai siena, e bouruuru fonosia, 15 e bae uri fuana, Lord, o ko amasia *m*ela nau, ana e nue sikofaana e taa asiana; ana e asia laona ere ma laona kafo sulia da*n*ifiri. 16 Ma gu tolea mai siena na fafuro*n*o oe gi, ma gera la*n*i si faamouria. 17 Ma Jesus e bae talamia e bae uri, Gwau*n*e e ro si lio ma e manata garo nana, Gu ka too faigamu lelea ka dao i a*n*ita? gu ka manata mabe fuagamu dao i a*n*ita? tolea fasi mai ise. 18 Ma a Jesus e bae fuana; ma na agalo taa borotafa fasia: ma faamourilana *m*ela na ana kade sato nena. 19 E sui urina na fafuro*n*o e dao siena Jesus e kele tau, daki

Digitized by Google

saea uri, E uta ba gamelu la*n*i sigara*n*ainia *m*aluda nana? 20 Ma a Jesus kafi bae uri fuagera, Ana ro si lio ni agamu; ana e mamana, nau gu saea fuagamu uri, Ana ta manata mamana ni agamu ka alafana ta fufue mustard, gamu ka sae fuana tole fera na uri, Sasalu fasia gula na; ma kafi sasalu; ma tefuana tasi do ka *m*aluda fuagamu.

21 Ma na kade ma*n*a gera liu qailiu i Galilea, a Jesus kafi bae uri fuagera, Lugasilana na *M*ela *m*ane laona abada na *m*ane gi; 22 gera kafi sau*n*ia, ma na oluna na maeda*n*i tataelana na. Ma na lioda e bukonu fafia.

23 Ma gera sifo go i Kapernaum, ta na too da lalafua na ro malefo e lea mai siena Peter, gera bae uri, Na qaifaamanatai igamu ka si falea ro si malefo nana? 24 Ta e bae uri, Iu, ka falea. Ta e lea ruu i luma, nia a Jesus ka ledi laulau ana uri, O manata uta, Simon? na ki*n* gi mai ana molagali gera da *n*ali malefo ana olela fasi gera ati? fasia na *m*ela gera gi, ma la*n*i fasia too madiu? 25 Ta e uri fuana, Fasia too madiu, ma a Jesus kafi uri fuana, Talaaelana nana, na *m*ela gera gi ka too sulitala. 26 Ma ana e urina fasia golu ka faamafosia, nia na o ko sifo go i kamena lobo, o ko lagaania go na finau, o ko tafoa qe ia ka fa*n*a inao; o ko reqataa fagana, o ko fe ada toona ro si malefo: o *n*alia, o ko falea fuagera are*n*agu ma are*n*amu.

XVIII.

1 Ta ana si ma*n*a nana na fafuro*n*o e lea mai

Digitized by Google

siena Jesus, gera da uri fuana, Ati ne e initoo asia ana alafala ni la*ni*? 2 Ta Jesus e soea mai kele *m*ela siena e faatakea i mata*n*ada, 3 kafi bae uri fuada, E mamana gu saea fuagamu uri, Gamu si talaae lau alafana na *m*ela tou gi, gamu la*n*i si ruu laona alafala ni la*n*i. 4 Talaaelana nana ana ta ai ka faatoua alafana *m*ela na, aiai urina e initoo asia ana alafala ni la*n*i. 5 Ma ta ai ka takufia te *m*ela alafana kele *m*ela na sulia satagu, nia e takufi nau: 6 ma ta ai ka faagaroa ta kele *m*ela urina ana *m*ela nana gi, da manata mamana agu, e diena fuana uri alulana ta fou baita i luana, fuana galu foulana i kaona asi.

7 Manatailana na moligali ana qalo do ni garola! ma qalo do ni garola ka sifo na mai, e la*n*i si madiu; ma manatai *m*ane nana qalu do na ka sifo mai fafia. 8 Ma uri ana abamu la*n*i ta aemu ka ade fuana o ko tataofai, o ko olo mousia fasioe; e diena fuamu fuana o ko lea laona mouria na abamu e mou, la*n*i aemu e tero, fasia fainia ro aba la*n*i fainia ro ae lagaanilamu laona ere mamana. 9 Ma ana maamu ka ade fuana o ko tataofai, o ko agania, o ko lagaania go fasioe; e diena fuamu fuana o ko lea laona mouria fainia te bali maa, fasia fainia na ro maa lagaanilamu laona na ere i gehena. 10 Gamu ada talagamu fasia mu ka bala fafia ta kele ai ana kele ai na gi; na angel gera i ila*n*i da bubu*n*ia maana Maa nau ila*n*i. 11 Ana na *M*ela *m*ane e lea na mai fuana ka faamouria na do e asiana. 12 Gamu manata

Digitized by Google

uta? uri ta ai na ta*n*ale sheep niana, me te aiai ana e garo, uri ka si lugasia na siqa aqala ma na siqa, fuana ka tatae fafona fe uwo, kafi nanisia e garo nana? 13 Ta e sofia lau, e mamana gu saea fuagamu, kafi elea asiana fafia fasia siqa aqala ma na siqa da la*n*i si garo. 14 Urina lau go la*n*i si diena i maana Maa nau ila*n*i fuana ta kele ai tou ana kele ai na gi ka la*n*i ana.

15 Ma sasimu ka ade taa fuamu, o ko lea, o ko sae faatai fuana ana oogan*a* nia taifili gamoro: ma ana ka rosuli oe, o ko *n*ali oli lau ana sasimu. 16 Ta ka si rosuli oe, o ko tolea te *m*ane ma la*n*i ta ro *m*ane lau faioe fuana faamamanalana tefuana ta si baela ana fagana ta ro ai ma la*n*i olu ai da ka saea ka bobola. 17 Ma ka ote nia ni rosuli dalu, o ko saea fuana Soefaataia: ma ka ote nia ni rosulia lau Soefaataia, kafi too na alafana too madiu ma do too da malefo. 18 E mamana, gu saea fuagamu uri, Qalu do gamu ka gau fafia iano ise gera ka too ni gau lau ila*n*i: ma qalu do gamu ka luga iano ise gera ka too aluge lau ila*n*i. 19 Lau, gu saea fuagamu, uri ta ro ai agamu ka manata ogu ana tefuana ta si do daro ka soeledia, ka *m*aluda na urina fuadaro ana Maa nau ila*n*i. 20 Ma ta ro ai la*n*i e olu ka ogu ana ta gula sulia satagu, ma inau lau go i mata*n*adalu isena.

21 E sui ta a Peter e lea mai siena, e bae uri fuana, Lord, sasigu ka fita fe ade do taa fuagu, fuana gu ka manata asia fuana? ka dao

Digitized by Google

ana fiu fe ade taala? 22 Ta Jesus e bae uri fuana, Gu si saea fuamu uri, ka dao ana e fiu fe ade taala, ma, ka dao ana fiu aqala faka na fiu. 23 Talaaelana nana na alafua ana alafala ni la*n*i e alafana na ki*n* e dori inikesia na *m*ane nia gi ana oogan*a* igera. 24 Ta e talaae ni inikesigera, da ka fi tolea mai ai e faadolea ana aqala tooni ni talent. 25 Ma e la*n*i si doo nia gi fuana ka duua ana, ta a araina e ilifainia fuana gera ka faasifaa, ma na afe nia, ma na *m*ela nia gi, ma na qaludo nia, fuana ka duua qalu do ana. 26 Ta *n*a *m*ane nana e bouruuru fafia, e bae uri, Lord, liomu ka qaqaria fasi fuagu fuana gu fi duui qalu do sui fuamu. 27 Ta arai na *m*ane nana e amasia e lugasia e manata asia na oogan*a* nia. 28 Ta na *m*ane nana e sagatafa, kafi adasia ta ai e rao lau fuana araina, e faadolea fuana ana te ta*n*ale penny: ta e dumulia e ini i luana, e bae uri, O ko duua fuagu si do e faadole oe. 29 Ta ai e rao fainia e asia i maana, e i*n*o ana kafi bae uri, Liomu ka qaqaria fasi fuagu, fuana gufi duui qalu do sui fuamu. 30 Ma liona ka si urina na, ta e lea, e lagaania laona luma ni gau *m*ane, fuana ka duui qalu do sui. 31 Ta tani ai e rao fainia da rigia qalu do adelana na, na lioda e bukonu fafia, ta gera lea saea suana arai gera ana qalu do adelana na. 32 E sui urina, araina kafi soea lou, e bae uri fuana, *M*ane taa na, gu manata asia na fuamu na oogan*a* oe ana o i*n*o agu: 33 ma uri ka si sai oe na fuana o ko amasia ai e rao faioe nana,

Digitized by Google

alafana gu amasioe na? 34 Ma araina e ragesasu kafi lugasia fuana tani ai fuana gera ka faanonifia, fuana ka duui qalu do sui. 35 E urina lau a Maa nau ila*n*i, ka adea urina fuagamu, ana gamu si manata asia i liogamu na oogan*a* na sasimiu.

XIX.

1 Ta e urina uri a Jesus e sae isi*n*ana na baela na, ta e luu fasia i Galilea, e lea i fera i Judea ana bali Jordan bali logo: 2 ma na too ooro e lulu sulia; ma e faamouri gera sui ise na.

3 Ma tani Pharise da lea mai siena, da ilitona ana ledila fuana uri, E bobola fainia qaierisia fuana ta *m*ane ka lugasia afe nia, aena ana tefuana tasi doo. 4 Ta e bae talamia, e bae uri, Mu si saea ua ania inia e fafuta mai i talaaelana mai inao e faafuta gera na *m*ane fainia na geni? 5 Kafi saea uri, Aena si do na *m*ane ka afoa fasia maa nia na ni te nia, ta kafi lalago na fainia afe nia; ma daro ka alu tesi mariko na. 6 Ma daro urina la*n*i si ro do na, ma tesi mariko na. Ka urina, si do a God e faaogua, ta ai fasia ka obaa. 7 Ta gera uri fuana, Ma ka urina e uta mone a Moses e qaierisi fuana falelana kedela ni obala, ma fuana lugasia? 8 Ta e bae uri fuada, A Moses e falea fuagamu fuana mu ka lugasia na afe gamolu gi, sulia na liogamu e *n*asi: ma ita na mai talaaelana la*n*i si urina. 9 Ma gu saea fuagamu uri, Ta ai ka lugasia afe nia, ma ka si talaaelana na oela, ma ka tolea lau ta afe ma-

Digitized by Google

diu, nia e oe na: ma te ai e tolea lau na afe gera lugasia, nia ka oe. 10 Ta na fafuro*n*o nia ka bae uri fuana, Ma ka urinana fuana *m*ane ana afe nia, tole genila la*n*i si diena. 11 Ta e uri fuagera, Tefuana ta ai la*n*i si dau ana si baela nana, ma ta ni ai gi lugasilana na fuagera. 12 Ana tani ai da alu eunuk faafutalada na mai urina fasia iena te gera: ma tani ai gera qaregera na, ma tani ai da qare gera marada aena na alafala ni la*n*i. Ta ai *n*alilana ka *m*aluda fuana, nia kafi dau ana.

13 E sui urina, gera tolea mai kele *m*ela gi fuana ka dau i nonida ana abana, ma ka fooa: ta na fafuro*n*o da bae fuada. 14 Ta Jesus e saea uri, Gamu lugasia ote *m*ela gi, fasia mu ka bae fuagera fasia leala siegu: ana tani ai ana alafala ni la*n*i da alafana igera. 15 Ma e dau i nonida ana abana, kafi lea fasia isena.

16 Ma ada fasi, ta ai e lea mai siena e bae uri, Qaifaamanatai, si do taa e diena gu ka adea, fuana gu ka *n*alia mouria fu? 17 Ta e bae uri fuana, Uta na o soeledia dienala ua gu? Te ai gone e diena; ma ana o dori ruu laona mouria, o ko rosulia na qaierisia. 18 Ta e bae uri, Na qaierisia uta ne? Ma Jesus kafi bae uri, Fasia o ko sau *m*ane, Fasia o ko oeoe, Fasia o ko bebeli, Fasia o ko bae ni qale susuge, 19 O ko manata baita ana maa oe ma ni te oe: ma, Liomu ka diena fuana ai ana fera oe alafana e diena fuamu. 20 Ma na daraa na fuana uri, Gu ade sulia na qalu do nana gi: ma ta si do taa na e ore ua fuagu? 21 Ma Jesus kafi

Digitized by Google

bae uri fuana, Ana o ko dori too sarofaia, o ko lea, o ko faasifa ana qalu do oe gi, o ko faado na ai inumae ani, fuana o ko fe *n*alia dienalana na qaludo i la*n*i: o ko fe lea mai, o ko lea sulinau. 22 Ta na daraa na e ro*n*oa si baela nana, ta e dudu oli fainia lio bukonu ana qalu do nia gi e ooro.

23 Ma Jesus kafi bae uri fuana na fafuro*n*o nia gi, E mamana gu saea fuagamu uri, E ato asiana fuana ai e too do gi fuana ka ruu laona alafala ni la*n*i. 24 Ma nau gu saea fuagamu uri, E *m*aluda fuana kamel fuana ka ruu sulia maana nidel ma la*n*i si *m*aluda fuana ta ai e too do fuana ka ruu laona alafala a God. 25 Ta kade ma*n*a na faafuro*n*o da ro*n*o da qele asia na, gera bae uri, Nia ati ne ka mouri? 26 Ma Jesus e alu maa agera kafi bae uri fuagera, Na qaludo nana ka *m*aluda siena na aigi; ma na tefuana qalu do ka *m*aludo na siena God. 27 Ma Peter e bai talamia kafi bae uri fuana, Ada fasi, gamelu afui aluburi na ana qalu do gamelu, ma ta si do ta gamelu ka toda i maana? 28 Ta Jesus kafi bae uri fuagera, E mamana gu saea fuagamu uri, Ana futala faolu, kade ma*n*a na *M*ela *m*ane ka gwouru ana gula nia e initoo asia, gamu lau na mu lea sulinau na, gamu ka gwouru i fafona si gula aqala ma na rua fuana keketola aqala gule bara ma na rua ana Israel. 29 Ma ta ai ka faiburi ana luma nia, ma la*n*i ana sasina, ma la*n*i ni mae*m*ane nia, ma la*n*i ana maa nia, ma la*n*i ana ni te nia, ma la*n*i ana afe nia, ma la*n*i ana *m*ela nia gi,

Digitized by Google

ma la*n*i ana fera nia sulia satagu, nia ka *n*ali ta*n*ale do, ma ka dau *n*asi ana mouria fu. 30 Ma tani ai ooro da lea i buri ma gera ka liu inao; ma tani ai ooro da liu inao ma gera ka isiburi lau.

XX.

1 Ana alafala ni la*n*i e alafana arai ana luma e sagatafa i uarodo fuana ka qaiara*n*ainia na ai daka rao laona na falisi vine nia. 2 Ta e gwalua fuana na ai da rao ana te penny ana te mai da*n*i, ta kafi erisigera go laona falisi ni vine nia. 3 Ta e sagatafa lau ana oluna kade sato, ta e rigia tani ai madiu lau gera take ooni ua laona fuliusia: 4 ma e bae uri fuagera, Gamu lea lau laona falisi ni vine, ma ta si do e bobola gu kafi falea fuagamu. 5 Ta gera kafi lea go. Ta e sagatafa lau ana onona na kade sato, ma lau ana siqana, ma e ade urina lau. 6 Ta ana aqale kade sato ma na etana e sagatafa e adasia ta ai madiu gera take ooni ua; ta e bae uri fuagera, E uta ne gamolu ka take ooni urini? 7 Ta gera bae uri fuana, Sulia ta ai si sifaa gamelu ua. Ma e bae uri fuagera, Gamu lau go gamu ka lea laona falisi vine. 8 Ta e saulafi, aena falisi kafi ade uri fuana ada suli nia. Soea mai too da rao, o ko falea si malefo ni qaiara*n*ai fuada; o ko talaae ana too i buri, lea ka dao ana too i nao. 9 Ta na too ana aqale sato ma na etana gera lea mai, gera faasifa gera ana te penny sui. 10 Ma too inao gera lea mai, gera manata uri gera ka faasifa

Digitized by Google

tasaa agera: ma gera faasifa gera ana te penny sui. 11 Ma gera faasifa gera sui, i burina gera ugasia aena falisi, gera bae uri fuana, 12 Too i buri gera rao ana te kade sato, ma o adea fuana gera ka *n*ali bobola faigamelu, gamelu a*n*aia asua e fi ma na ago ana da*n*i. 13 Ta e bae talamia te ai ada, e bae uri, Sata nau, gu si ade taa ana ta si do fuamu: o ko si gwalua fuagu ana te penny? 14 O ko *n*alia si do oe, o lea go fasinau; gu dori fale fuana ai i buri na alafana fuamu. 15 Ma uri kasi bobola faiaia qaierisia fuana gu ka adea si do gu doria ana do nau gi? Ma uri na maamu e taa ana nau diena? 16 Urina na ai da lea i buri gera ka liu inao ma na ai da liu inao daka isiburi lau.

17 Ma Jesus e faneta i Jerusalem, ta kafi ofua na aqale fafuro*n*o ma na rua, kafi bae laelae fuagera e ade uri, 18 Ada fasi, golu ka faneta go i Jerusalem; na lugasilana na *M*ela *m*ane fuagera na naofe priest ma na qaifaamanatai; ma gera ka ii mae ana, 19 ma na lugasilana fuana too madiu fuana faa*m*aela ma fuana rabusilana, ma fuana fotoilana ifafona ai rarafolo; ma tataelana lau ana oluna na maeda*n*i.

20 Sui ta urina te daro na ro *m*ela a Sebede, dalu na *m*ela nia gi, da bouruuru fonosia, da soea ta si do ana. 21 Ta kafi soe ledia uri, Si do taa o doria? Ta e bae uri fuana, O ko bae uri ro *m*ela nau na kafi gwouru, ta ai i oololamu, ma ta ai i moulilamu, ana alafala oe. 22 Ta a Jesus e bae talamia e bae uri, Gamolu la*n*i si

Digitized by Google

saitamana si do molu soea. Gamolu ka gwoufia mone na kakao iidimani gu ka gwoufia ana? Ta dalu bae uri fuana, Iuka, Gamelu ka gwoufia. 23 Ta e bae uri fuadalu, Gamolu ka gwoufia mone kakao nau: ma na gwourula i oololagu ma i moulilagu, la*n*i si saina i nonigu fuana falelana, ma ta ai a Maa nau e ade agau ana fuagera da ka dau ana. 24 Ta na te aqala e ro*n*oa ma gera rage sasu fuana ro *m*ai sasina nana. 25 Ta a Jesus e soegera mai siena, kafi uri fuagera, Molu saitamana na too initoo agera too madiu gera alafa fafigera, ma ta ni ai da naofe *m*ane agera da initoo usigera. 26 Ma fasia e urina agamu: ma ta ai e sasi fuana ka alafa agamu nia ka rao na fuagamu; 27 ma ta ai e sasi fuana ka naofe *m*ane agamu, nia ka alua *m*ane sa*n*onia fuagamu: 28 alafana na *M*ela *m*ane ka si lea mai fuana ta ni do ka rao fuana, ma fuana nia ka rao, na ka lugasia mourilana tapolisia usia too ooro.

29 Ta ana kade ma*n*a da sagatafa fasia i Jeriko, ogula baita e lulu sulia. 30 Ma ada fasia, na ro ai da keo daro too i ninimana tala, daro ro*n*oa Jesus e liu, daro kafi rii fainia si baela uri, Lord, o qaimanatai gamere, *M*ela a David. 31 Ta na too da bae fuadaro, uri daro ka bona: ta daro kafi rii asiana, daro bae uri, Lord, o qaimanatai gamere, *M*ela a David. 32 Ma Jesus e take, kafi soe daro mai, e bae uri, Si do taa ne gamoro doria fuana gu ka adea fuagamoro? 33 Ta daro bae uri fuana, Lord, sae na maagamere ka ada lau. 34 Ta Jesus e

Digitized by Google

manatai daro, e dau go ana maadaro: ta na maadaro e ada laulau, daro kafi lea sulia.

XXI.

1 Ma gera gara*n*ia i Jerusalem gera dao na i Bethphage, ana fe uo i Olivet, a Jesus kafi erisia go ro fafuro*n*o nia, 2 e bae uri fuadaro, Gamoro ka lea i fera e too i nao gamoro, ma gamoro ka ada laulau ana na ass gera gaua, ma na gale ass fainia: gamoro ka lugea, gamoro ka tole daro mai. 3 Ma ta ai ka saea, ta si do fuagamoro, gamoro ka saea uri, A Lord e dori daro na; ma ka lugasi daro laulau mai. 4 Adelana qalu do na, fuana faamamanalana si baela saelana na ana prophet, e bae uri, 5 Gamu ka saea uri fuana *m*ela a Sion na geni, uri, Ada fasi, Ki*n* oe e lea mai siemu, E manata tou, ma e tae fafona ass, ma ifafona na gale ass. 6 Ta ro fafuro*n*o e lea go, daro adea alafana a Jesus e ilifainia, 7 ta daro tolea mai na ass fainia gale ass, ta gera fe alua na magu gera gi ifafona ogidaro: ta kafi tae i fafodaro. 8 Ma too ooro ada gera fitainia na magu gera gi laona tala: ma tani ai da oia na ai gera da laona tala. 9 Ma too gera lea inao ta ni ai da lulu sulia da tefe bae ana tesi baela uri, Hosana fuana *m*ela a David: gamu balafea ni tai ka lea mai usia Satana Lord: Hosana i fafona salo. 10 Ta e dao i Jerusalem, na fera e momoula, da bae uri, Ati ba ne? 11 Ma na too ooro da bae uri, A prophet na, a Jesus, ita mai i Nasaret i Galilea.

Digitized by Google

12 Ma a Jesus e ruu go laona labata abu a God, ta e qaitarita gera sui too da sisifa laona labata abu, ma e geusia table gera olisi malefo, ma na gula ni gwouru gera sisifa bola; 13 ma e bae uri fuagera, Soelana luma nau saea ana luma ni fooala, ma mu fi adea na ana faluma gera sau *m*ane bebeli. 14 Ta na too da maa keo ma na aemae gera lea mai siena laona labata abu: ta e faamouri gera. 15 Ta kade ma*n*a na naofe priest ma gera qaifaamanatai gera rigia na fatemaea e adei, ma *m*ela gi gera adea soela laona labata abu uri, Hosana fuana *m*ela a David; na rageda kafi sasu asiana, gera ka ledia uri, 16 O ro*n*oa si do taa na *m*ela gi da ka saea? Ma Jesus e bae uri fuagera, Uta mone; mu si saea ua uri, Fasia fagana *m*ela gi ma na *m*ela pipiu ana susu e dau agau ana balafea? 17 Ta e lea fasigera, e sagatafa fasia fera i Bethania, e teo isena.

18 Ta i uarodo e oli lau i fera ma e fiolo. 19 Ta e rigia fig i ninimana tala, e fali folo fuana, ma kasi ada toona tasi do i ketena, te abäna go ana falaete; ta e bae uri fuana, Fasia ta fe fig ka afu lau amu too ka tau. Ta na fig nana e ago ka si tau na. 20 Ta na fafuro*n*o e rigia gera qeleana, gera saea uri, Fig e mae laulau uta? 21 Ma Jesus e bae talamia kafi bae uri, E mamana gu sae fuagamu uri, Manata mamana ka too agamu, ma la*n*i si manata ruarua, gamu si adea ta si do alafana na fig na falaete, ma mu kafi saea uri fuana fe uo na, O ko lafua, lagaanilamu laona asi, ma ka urina

Digitized by Google

na. 22 Ma na qalu do gamu ka soea ana foo-
ala, ana manata mamana, gamu ka *n*alia sui.
23 Ta e ruu laona labata abu, ma kade ma*n*a
e qaifaamanatai, na naofe priest ma na too arai
ana na too, gera lea mai siena, gera bae uri,
Mamanaa uta ne o adea qalu do na ana? ma
ni tai e falea na mamanaa ne fuamu? 24 Ma
a Jesus e bae talamia e bae uri, Ma inau lau gu
ka ledia te si do agamu, ta mu saea fuagu, inau
gu fi sae faatai ana fuagamu ana mamana ita
mai fai gu adea qalu do na ana. 25 Siu abula
a John e ita mai fai? ita mai la*n*i, ma ita mai
fasia na *m*ane gi? Ta gera da nanisia i rageda,
gera da fe bae uri, Golu ka saea uri, Ita mai
la*n*i, nia kafi saea fuagolu uri, Ma e urina e uta
ne gamu la*n*i si manata mamana ana? 26 Ma
golu ka saea uri, Ita mai fasia na *m*ane gi; golu
moutainia na too ooro; ana da manata sui ana
John uri na prophet. 27 Ta gera bae talamia
Jesus, gera bae uri, Gamelu la*n*i si saitamana.
Ma inia e bae uri fuagera, Ma inau lau gu si
saea fuagamu uri mamanaa ita mai fai gu adea
qalu do na ana. 28 Ma igamu manata uta?
Na ro *m*ane e futa ana te ai; ta e lae siena
naonao *m*ela, e bae uri, *M*ela nau, taraina o ko
lea rao laona falisi ni vine inau. 29 Ma e bae
talamia e bae uri, Nau gu ote nau ni lea: la*n*i
si teqa ta e olitai manata lau kafi lea. 30 Ta
e lea lau siena na ruana e bae urina lau fuana.
Ma e bae talamia e bae uri, Iu, arai, gu ka lea,
ma e la*n*i si lea. 31 Ati adaro ne e rosulia
baelana maa nia? Ta gera saea uri, Naonao

Digitized by Google

*m*ane. Ta Jesus e bae uri fuagera, E mamana gu saea fuagamu, uri gera tooda malefo ma na geni ni fuala*n*aa gera ka liu inao fuagamu laona alafala a God. 32 Ana Jonn e lea mai siagamu sulia tala ooloa, ma mu si manata mamana ana: ma te igera toda malefo ma na geni ni fuala*n*aa gera manata mamana ana: ma igamu ada saitamana, mu si olitai manata lau fuana gamu ka manata mamana ana.

33 Ma gamu ro*n*oa si alafua madiu: ta arai ana luma e fasia falisi ni vine, ta e ade galia ana bara, ma elia kilu ni urila fafia na fufue vine, ma e tolea luma ni folola, ta e lugasia fuana ta ni *m*ane da rarao, kafi lea ana fera. 34 Ma na falisi ni vine e nunufia mai, kafi erisia na *m*ane nia gi siena too da rarao fuana ka *n*alia tani fe fufue vine. 35 Ta na too da rarao da dumulia na *m*ane nia gi, gera rabusia ta aiai, ma gera sau*n*ia ta aiai, ma tani aiai gera sau*n*ia ana fou. 36 Lau, e erisia go tani *m*ane madiu lau gera ooro asia fasia tani ai inao: ma gera ade urinana lau go fuada. 37 Ma na isi*n*ana kafi erisia go fuagera na *m*ela nia, ana e saea uri, Gera ka iida i maana *m*ela nau. 38 Ta na too da rarao da rigia na *m*ela nia, da bae uri marada, Olisilana nia na: golu, golu sau*n*ia mone, fuana ka *n*alia fera nia a golu. 39 Ta gera dumulia gera tosia i maa fasia falisi ni vine, gera sau*n*ia. 40 Ma kade ma*n*a arai ana falisi ni vine ka lea mai, ka ade uta fuana too da rarao nana? 41 Gera saea uri fuana, Ka faasui gera na too da taa nana, ma ka lugasia

Digitized by Google

lau falisi ni vine fuana tani ai madiu da rarao, fuana gera ka olifainia fuana tani fe fufue vine ana falisi gera.

42 Suita Jesus kafi uri fuagera, Gamu la*n*i mu si saea ua na kedela uri, Fou gera tofu luma da baea isile ana, adelana fuana si fou e diena fuana susui rara: a Lord nia e adea, na fatemaea i maagu? 43 Talaaelana nana gu saea fuagamu uri, Lugasilana alafala a God fasigamu, Ma falelana fuana too ka fu*n*u diena ani fufue do ana. 44 Ma ni tai ka asia fafona fou na ka mooi: ma na fou na ka asia fafia ni tai ka too memea. 45 Ta na naofe priest ma gera Pharise gera ro*n*oa na alafua nia, da fe saitamana uri e bae kekerofada. 46 Ta gera doria dumulia, ma gera mounia too ooro, ana gera saea ana ta prophet.

XXII.

1 Ma Jesus e bae talamia e bae lau fuagera ana alafula uri, 2 Alafula ana alafala ni la*n*i uri ta ki*n* e adea baraa ana *m*ela nia, * 3 e erisia na *m*ane nia gi fuana gera ka soea mai too gera faaro*n*o gera na fuana baraa: ma gera si dori lea mai. 4 Ta e erisia lau tani *m*ane madiu nia, e bae uri, Gamu ka saea fuagera faaro*n*olada na uri, Ada fasi, gu ade agau ana na fa*n*ala; gu qarea sui na kau ma na gale kau diena, qalu do e sui: lea mai ana baraa. 5 Ta gera manata tou go ana, gera tafi qailiu, ta ai laona falisi nia, ta ai ana usia: 6 ta ni ai madiu da rabusia na *m*ane nia gi, gera sau*n*i-

Digitized by Google

gera, gera qaimaeligera. 7 Ma na ki*n* e rage-sasu; e erisia mae go fuana faafunu sui gera talai sau*m*ane nana, e alu ere ana fera gera. 8 E suita kafi bae uri fuana na *m*ane nia gi, Gera ade agau ana qalu do fuana baraa, ma too gera faaro*n*o gera dasi bobola fainia. 9 Sulia e urina gamu ka lea go ana ro maana tala, gamu ko soea mai tani too gamu da ada too gera fuana baraa. 10 Ma na *m*ane nana gi, da lea go sulia tala, gera ogua mai tefuana too gera ada too gera, gera taa faigera diena lau: ta na gula ana baraa e fu*n*u ana gera gwouru iano. 11 Ma na ki*n* e ruu i luma fuana ka rigia too da ogu, ta e rigia te ai ada la*n*i si too*n*i ana ta too*n*i ana baraa. 12 Ta e bae uri fuana, Aia sata, o ruu uta mai, ma o ko si too*n*i ana ta too*n*i ana baraa? 13 Ta e bona ka si bae. Suita ki*n* kafi saea fuana too da nanare uri, Gamu ka gaua ro aena ma ro abana, gamu ka wiania laona rorodoa go gula i maa; gula a*n*ila fainia girigiri lifoa ni ana. 14 Ana too ooro gera faaro*n*o gera, ma na too tani ai da talisida fuana.

15 E sui urina gera Pharise e lea, gera alua te si baela sae gera ka alu uta fuana kade ma*n*a e babae. 16 Ta gera erisia go na fafuro*n*o gera gi siena, fainia tani ai da lelea sulia Herod, gera saea uri, Qaifaamanatai, gami saitamamu ana oe o mamana, ma o ko qaifaamanatai ma-mana sulia tala God, ma o ko si manata fuana tani ai: ana o ko si ada fuana maana tani ai. 17 Talaaelana nana o ko sae faatai ana fua-

Digitized by Google

gami, O manata uta? E bobola fainia qaierisia fuana ogu na malefo fuana Kaisar? 18 Ma Jesus e ada saitamana taala igera, kafi bae uri, Si do taa ne gamu ilitoogu, gera ade do susuge? 19 Gamu faatainia si malefo gera saea fuana falelana. Ta gera falea go na penny. 20 Ta e bae uri fuagera, Nununa ati ne, ma na kedela ana ati ne ifafona? Ta gera saea uri, Ana Kaisar. 21 Ma e bae uri fuagera, Ana ka urina gamu ka olifainia fua Kaisar qalu do a Kaisar, ma fuana God qalu do a God: 22 Ta gera ro*n*oa da qeleana; ta gera lea fasia, gera lea na.

23 Ma ana maeda*n*i nana gera Saduke da lea mai siena, igera na gera saea na tatae olila e la*n*i: 24 ta gera soe ledia, gera bae uri, Qaifaamanatai, a Moses e saea uri ana ta ai ka mae, ma ka si alu *m*ela, ta saea sasina ka tolea oru nana fuana ka faafuta ta *m*ela fuana sasina. 25 Ma e fiu *m*aiasina agamelu urina: naofe *m*ane e ade geni ta e mae, ma e la*n*i *m*ela nia, ta e lugasia afe nia fuana sasina. 26 Ta na ruana e urina lau, ma oluna, e fiu *m*ane nana gera urina sui. 27 Ta kafi isiburina na afe kafi mae. 28 Ma ka urina nia kafi too *m*ane ana ati ana fiu *m*ane nana? ana dalu tolea sui. 29 Ma Jesus e bae talamia kafi bae uri, Gamolu manata garo sui, gamu la*n*i si saitamana na kedala, ma na mamana God. 30 Ana tatae olila gera la*n*i si ade geni lau ma gera la*n*i si too lau fainia arai, ma gera ka alafana ote angel ila*n*i. 31 Ma ana tatae olila fuana gera mae

Digitized by Google

na, gamu la*n*i si saea ua baelana God saetana na fuagamu, ana e saea uri, 32 Inau God a Abraham, ma God a Isaak, ma God a Jakob? God kasi God fuana too da mae, ma fuana too da mouri. 33 Ta na too ooro e ro*n*o, gera qele asiana ana qaifaamanataia nia.

34 Ma gera Pharise gera ro*n*oa saea Jesus e bae asiana fuana gera Saduke, ta gera ogu. 35 Ta te *m*ane ada, na qaifaamanatai, e ilitoona e soe ledia uri, Qaifaamanatai, ni fai si baela ni qaierisia e tasaa ana na qaierisia gi? 37 Ta e bae uri fuana, Ragemu ka diena fuana Lord God oe fainia liomu sui, ma fainia mourilamu sui, ma fainia na manatamu sui. 38 Naofe baela ni qaierisia e tasaa nana. 39 Ma ruana alafana lau uri, Ragemu ka diena fuana ai ana fera oe alafana fuamu lau. 40 Afutana na qaierisia ma na prophet da ofu sui ana ro si qaierisia nana.

41 Ta gera Pharise da ogu ua, nia Jesus kafi ledi gera, e bae usi, 42 Gamu manata uta fua Christ? *M*ela ati ne inia? Ta gera sae fuana uri, *M*ela a David. 43 Ta e bae uri fuagera, Ma ka urina a David kafi saea uta ana Lord ana Agalimae e bae uri, 44 A Lord e saea fua Lord inau uri, O ko too i oololagu, dao ana gu ka alua na malimaea oe fuana urila fulina aemu. 45 Ma ana David e saea ana Lord, ma ka alu *m*ela nia lau uta? 46 Ma ta ai la*n*i si bae talamia na, ma e la*n*i asiana ta ai ita mai ana maeda*n*i nana, fuana ka manata *n*asi fuana soe ledilana ana ta si do.

Digitized by Google

XXIII.

1 E sui urina a Jesus kafi bae fuana too ooro ma fuana ote fafuro*n*o nia, e ade uri, 2 Na qaifaamanatai ma igera Pharise gera gwouru ana gula ni gwouru a Moses: 3 talaaelana nana ta si do gera saea fuagamu, saina fuagamu fuana mu ka adea, ma mu ka lulu sulia: ma fasia mu ka ade sulia raolada; ana gera saea, ma la*n*i gera si ade sulia. 4 E mamana, gera gania luada e gulu ma e bobola, gera fe alua gwauna abana *m*ane gi; ma igera da la*n*i si doria susuia ana tefe kakau agera. 5 Ma gera adea sui na raolada fuana *m*ane gi ka adasigera: gera faabaita na philakteria gera, ma na kakamuna teqa ana too*n*i gera gi, 6 ma gera doria na inaonao tolia gi ana ade doa, ma na gula ni gwouru inao gi ana luma ni ogu, 7 ma fuana balafalada laona fuli usia, ma fuana tani *m*ane ka soe gera ana, Rabi. 8 Ma fasia gera ka soe gamu ana Rabi: sulia te qaifaamanatai nia gamu, ma igamu sui te ote *m*aisasina. 9 Ma fasia mu ka soea ni tai ise ana maagamu mai ano, ana te maagamu na inia ila*n*i. 10 Ma fasia gera ka soe gamu ana gera master, ana te master gamu nia a Christ. 11 Ma ni tai ka alafa agamu nia ka rao fuagamu. 12 Sulia ni tai ka faabaita taifilia daka faatoua; ma ni tai ka faatoua daka faabaita.

13 Ma manatai gamu, gera Qaifaamanatai ma gera Pharise, da ade do susuge! ana gamu ania sui na luma ni oru gi, ma gamu fooa teqa

Digitized by Google

sulia sugela; me gamu mu ka *n*alia gamu *n*atafila gamu ana. 14 Ma amasila gamu, gera qaifaamanatai, ma gera Pharise, da ade do susuge! ana mu bilage fonosia alafala ni la*n*i fasia *m*ane gi: ana igamu gamu la*n*i si ruu laona, ma mu si doria lugasia ta ni *m*ane ka tatae mai fuana gera ka ruu ana.

15 Amasilagamu gera Qaifaamanatai ma gera Phasise da ade do susuge! ana gamu lae galia asi ma na anofu fuana adea te prosolut; ma e sau ana proselut, gamu adea fuana ka sau ana gale gehena ro fe tasala fasigamu.

16 Amasilagamu gera eta inao da maa rodo! ana gamu saea uri, Ta *m*ane ka fasaa fuana luma abu, la*n*i ta si do ana; ma ta *m*ane ka fasaa fuana na gold ana luma abu kafi duu ifafona. 17 Gera abu manata ma da maa rodo: si do ni fai e tasaa, na gold, ma la*n*i na luma abu na kafi faaabua na gold? 18 Ma uri, Ta *m*ane ka fasaa fuana ere ni qaisusia, la*n*i ta si do ana; ma ta *m*ane ka fasaa fuana falela e too i fafona kafi duu ifafona. 19 Gera maa rodo do nifai e tasaa na falela, ma la*n*i na ere ni qaisusia kafi faaabua falela? 20 Aena si do na ta *m*ane ka fasaa fuana ere ni qaisusia, nia fasaa fuana nia na go ana ma fuana qalu do i fafona. 21 Ma ta *m*ane ka fasaa fuana luma abu, nia fasaa na fuana ma fuana a too ana. 22 Ma ta *m*ane ka fasaa fuana ila*n*i, nia fasaa fuana si gula ni alafala a God, ma fuana A gwouru ana.

23 Amasilagamu gera qaifaamanatai ma gera Pharise, da ade do susuge! ana mu falea na

Digitized by Google

ta*n*afulu ana konare, ma na bulu, ma na rii, ma mu ka lugasia na qalu do e gulu tasaa ana, na qaierisia, saea na qai*n*atifia, ma qaiamasia, ma manata mamana: ma saina fuagamu fuana mu ka adea qalu do na, ma fasia mu ka too fasia qalu do urinana gi. 24 Gera eta inao da maa rodo, gamu fe qae tafusia na sisimi, ta gamu fe oko laulau ana na kamel.

25 Amasilagamu, gera Qaifaamanatai ma gera Pharise, da ade susuge! ana gamu taufia ogina na lelefi fainia na teu, ma na liogamu e fu*n*u go ana qalu do ana lau dola ma na do taa gi. 26 Ae, Pharise maa rodo, o talaae taufia laona lelefi ma na teu, fuana ogidaro ka qaqaoa sui.

27 Amasilagamu, gera Qaifaamanatai ma gera Pharise, da ade do susuge! ana gamu alafana na kilugwou gera o*n*a qaqaoa ana, rigilana mai faatai sae e diena, ma na laona go e fu*n*u ana na suli rae, ma na moko. 28 Igamu lau go rigitagamu mai faatai ana *m*ane gi sae ana gamu oolo, ma na liogamu e fu*n*u ana ade dola susuge ma na toola e taa.

29 Amasilagamu, gera Qaifaamanatai ma gera Pharise, da ade do susuge! ana mu uia sulufou ana kilugwou na prophet, ma mu ka ade diena ana si gula ni faitoli gera oolo, 30 fainia si baela uri, Gamelu ka too ana maeda*n*i na maagami gi, saumala gamelu la*n*i si qaimani lau faigera sulia abuna gera prophet. 31 Ma igamu faafoua urina fuagamu, saegamu na *m*ela na too e sau*n*igera na prophet gi.

Digitized by Google

32 Ma igamu mu faafu*n*ua na folifolia na maagamu. 33 Gera *m*aa, gera gale *m*aa, sae ana mu ka ili tafi uta fasia keketola i Gehena? 34 Talaaelana nana, ada fasi, gu ka erisia go fuagamu gera prophet, ma igera lio too, faigera qaifaamanatai: ma ta ni ai ada gamu ka sau*n*igera, ma ni fotoigera i fafona ai rarafolo, ma ta ni ai ada gamu ka rabusigera laona na luma ni ogu igamu, ma ni tatagufi gera fasia na fera ma fuana ta ni fera; 35 fuana abu gera oolo ka lalago fafigamu adafiloa faugalana fafia ano, ita mai ana abuna Abel *m*ane e oolo, dao mai ana abuna Sakaria *m*ela Barakia, gamu sau*n*ia i mata*n*ana luma abu ma na gula ni ere ni qaisusia. 36 E mamana gu saea fuagamu uri, Na qalu do na ka rarao fafia unute na.

37 Jerusalem, Jerusalem, nia faamaeligera na prophet, ma nia ui ani fou ana ta ni ai erisilada na mai siena! e fita maeda*n*i gu dori sogonia na *m*ela oe, alafana kakaraikua ka gonia na *m*ela nia farana abana, ma igamu mu ote gamu! 38 Ada fasi, lugasilana fuagamu luma gamu e gwou. 39 Isi*n*ana na gamu si adasinau lau, lelea ka dao ana gamu ka saea uri, Botaana e lea mai usia satana Lord.

XXIV.

1 Ma a Jesus e sagatafa fasia labata abu e lelea na; ta na fafuro*n*o nia e dao mai siena fuana faatainilana fuana ana na luma gi ana labata abu. 2 Ta e bae talamida e bae uri, Gamu mu si rigia na qalu do na? e mamana

Digitized by Google

gu saea fuagamu uri, la*n*i si lugasilana mai ise na tesi fou fuana ka dama fafona ta si fou, ma na gefulana na.

3 E sui urina kafi gwouru iano i fafona fe uo i Olivet, ta na fafuro*n*o nia e dao mai siena, ma e gwou, ta gera bae uri fuana, O ko saea fuagamelu na qalu do na kafi dao i a*n*ita? ma na taa na faara ana o ko faatai mai, ma ana isi*n*ana molagali? 4 Suita a Jesus e bae talamida e bae uri, Gamu ka ada talagamu fasia ni tai ka faagaro gamu. 5 Ana ta ni *m*ane ooro ka lea mai da kafi bae uri, Inau a Christ, ma gera ka faagaro gera ta ni *m*ane ooro. 6 Ma mu ka ro*n*oa na mae ma na talolana na firula; gamu ka ada talagamu fasia mu ka lelebe sulia: ma na isi*n*ana mone la*n*i ua. 7 Sulia ta ogula ka tatae maasia ta ogula, ma ta aboloa maasia ta aboloa: ma fiola ma na anuanu ka liu ana ta ni fera. 8 Na qalu do na sui talaaelana fiila na. 9 Ana kade ma*n*a urina gera ka lugasigamu go fuana gutafilagamu, ma gera ka sau*n*igamu: ma igamu ka alu do ni *n*idu auau fuana tefuana ta gwau*n*e *m*ane sulia satagu: 10 ana kade ma*n*a urina faagarolana ta ni ooro, ma gera ka fe olegera, ma gera ka fe *n*idu auau.

11 Ma ta ni prophet susuge ooro ka tatae, ma gera ka faagaroa ta ni ai ooro. 12 Ma na toola taa ka bilili na sasidiena too ooro ka gwari go na lau. 13 Ma ni tai ka too *n*ado dao ana isi*n*ana, faamourilana urinana. 14 Ma na faatalolana na baela diena na ana alafala ana tefuana molagali fuana faara fuana tefuana too

Digitized by Google

ooro; e sui urina isinana kafi sifo mai.

15 Talaaelana saiai nana ana kade mana gamu ka rigia qalu do ni qailedia ka faagwoua fera, a Daniel na prophet e saea na, kafi too ana gula abu (ta ai ka saea ka manata toona), 16 kade mana nana ni tai i maa fasia ka ruu lau go i luma fuana ka luua ta si do i luma nia: ma ta ai i falisi fasia ka oli lau i fera fuana toon nia. 19 Ma amasilana ta ni ai e oofada, ma ta ni ai da faasusu ana kade mana nana! 20 Ma mu ka fooa fasia tafila ana rara, ma lani lau go ana maedani ni mamalo: 21 ana qalo do ni bukonua baita ka liu ana maedani nana gi, ana ka si ade urina ua ana talaaelana molagali dao ana kade mana na, ma ka si urina lau ana ta maedani. 22 Ana ka si aliburina urina ana maedani nana gi, saumala faamourilana tefuana ta si ai lani asiana: ma talaaelana ta ni ai adala fuagera na gera kafi aliburina ana na maedani nana. 23 Ana kade mana nana ana ni tai ka bae uri fuagamu, Ada fasi, a Christ gone, ma uri, Nia na; fasia mu ka manata mamana ana. 24 Sulia ta ni Christ susuge fainia ta ni prophet susuge gera ka tatae, gera ka faatainia na faara e baita, ma na fatemaea: saea fuana ka faagaroa ta ni mane ada filisida, ma e lani si urina na. 25 Ada fasi, nau gu bae agau ana na fuagamu. 26 Ana ni tai ka bae uri fuagamu, Ada fasi, inia laona fera sasala; fasia mu ka sagatafa: Ada fasi, inia laona kade beu; fasia mu ka manata mamana ana. 27 Alafana na qana ka fogea salo, ita mai binaae-

Digitized by Google

lana sato lelea ka dao ana suulana sato; ka urina lau go ana faataia mai ana *M*ela *m*ane. 28 Ma na rae gi ka too ana ta gula, na fada ka ogu sui isena.

29 Ma na qalu do bibili ana maeda*n*i nana ka sui, ma ka si tau lau, ma na sato ka afua maana, ma na sinali la*n*i si raa lau, ma na bubulu ka asia fasia salo, ma na qalo do e rigita ila*n*i ka ariariri: 30 kade ma*n*a nana na faara ana *M*ela *m*ane kafi faatai mai isalo: ma na tefuana too ana molagali ka a*n*i na, ma gera ka rigia na *M*ela *m*ane ka lea mai fafona si salo fainia mamanaa na initooa baita. 31 Ta kafi erisia go ote angel nia fainia ufilana bu*n*u, ta gera ka ofua gera nia gi, ada filisida, fasia fai mae oru qailiu, ita mai ana isi*n*ana salo lelea ka dao ana eele*n*ana salo lau.

32 Gamu ka ro*n*oa si alafula ana na fig: kade ma*n*a e *n*osa faolu, ma kafi taga, gamu kafi saitamana sae na oku e gara*n*i na: 33 urina lau go igamu kade ma*n*a gamu ka rigia na do urinana, gamu fe saitamana sae inia e gara*n*i na mai, i maana luma na. 34 E mamana nau gu saea fuagamu uri, Gwau*n*e na la*n*i si sui na, ma na qalu do na ka too sui. 35 Salo ma na ano ka funu, ma te baelagu gone ka si funu.

36 Ma e la*n*i asiana ni tai fuana ka saitamana maeda*n*i nana ma na kade ma*n*a nana, dao ana ote angel ila*n*i ma e la*n*i, ma na *M*ela *m*ane la*n*i lau go, ma te taifilia a Maa. 37 Ma alafana ana maeda*n*i a Noa, ka urina lau ana

Digitized by Google

faataia mai ana *M*ela *m*ane. 38 Ma alafana gera too ana maeda*n*i ua inao ana igera, gera fafa*n*a, gera gwougwou, gera ade geni, gera faalamainia na *m*ela geri gi, dao ana maeda*n*i nana a Noa e tatae laona ola, 39 ma gera la*n*i si saitamana si do dao ana lua e ato fafigera ma e faafunu gera sui: ka urina lau go ana faataia mai ana *M*ela *m*ane. 40 Kade ma*n*a nana ro *m*ane ka lea laona falisi, lafilana ta aiai ma na ruana ka ore. 41 Ma ta ro geni ka ato bulosia fou bulobulo, lafilana ta aiai ma na ruana ka ore. 42 Aena sai na gamu ka ada talagamu: ana gamu la*n*i si saitamana maeda*n*i uta a Lord gamu ka oli mai ana. 43 Ma mu ka saitamana saiai na, ana arai ana luma e saitamana na kade ma*n*a ni adala uta *m*ane bebeli ka dao ana, ta inia kafi folo fuana, ma e la*n*i si lugasia fuana gera ka belia luma nia. 44 Ma igamu lau go gamu ka too agau urina: ana kade ma*n*a musi manata toona na *M*ela *m*ane ka lea mai ana.

45 Ana inia ati ne ada suli nana e kinatai ma e saitamadoa, a alafa nia ka alua fafigera ana luma nia, fuana ka ola*n*ai ana fa*n*ala sulia da*n*ifiri. 46 Botaana *m*ane nana, a alafa nia ka oli mai, ka rigia toolana e urina. 47 E mamana gu saea fuagamu uri, ka alua fafia na qalu do nia gi. 48 Ma ana uri *m*ane nana toolana e taa, ma kafi bae uri i liona, Alafa inau e dole ana olila mai; 49 ta kafi talaae qaea ote ruana ma kafi fa*n*a ma e gwou faigera nue; 50 a alafa *m*ane nana ka oli mai ana ta maeda*n*i ka si maasia na, ma i kade ma*n*a e

Digitized by Google

la*n*i si saitamana, 51 ma ka too fitalia, ka lugasia si gula talana faigera ade do susuge: si gula a*n*ila fainia girigiri lifoa niana.

XXV.

1 Ana kade ma*n*a nana toosi *m*ela *m*ane ana alafala ni la*n*i sulia aqale geni sarii, gera faado sui ana unu, da sagatafa fuana leala maasia arai faolu. 2 Ta lima ai agera e lio too, ma lima ai e nue. 3 Ana gera nue, gera tole ooni ana na unu, gera la*n*i si tole rumu fainia: 4 ma gera lio too da tole rumu ana kakao gera gi fainia na unu gera gi. 5 Ma ana kadema*n*a arai faolu e dole, gera sui na maada e teteola, gera da teo. 6 Ma initoo na rodo na su*n*ia, Ada fasi, arai faolu na mai! Gamu ka sagatafa mai fuana leala maasia. 7 Ta ana kade ma*n*a nana gera sui ote geni sarii na gera da afui tatae, gera ade diena ana na unu gera gi. 8 Ta ote ai e nue bae uri fuana ote ai da lio too, Gamolu ka fale rumu agamelu: ana na unu gamelu e qesu mamae. 9 Ma ote ai e manata e bae talamida da bae uri, Fasia ka la*n*i si bobola faigolu sui: ma gamolu ka lea gamolu ka sifa amolu. 10 Ta ana kadema*n*a gera da lea ua i sifa, arai faolu e dao mai; ta ote ai da ade agau na da ruu fainia i luma ana baraa: ta gera bilagea maa. 11 E suita i burina lima geni sarii na dafi lea mai, gera fe bae uri, Lord, Lord, o ko ifi fuagamelu. 12 Ma e bae talamida kafi bae uri fuagera, E mamana gu saea fuagamolu uri, Gu si saitama gamolu.

Digitized by Google

13 Talaaelana saiai nana gamu ka fofolo diena, ana gamu la*n*i si saitamana maeda*n*i nana ma si kade maeda*n*i.

14 Ana ka alafana ta *m*ane ka lea ana fera, ta e soea mai na *m*ane gi, kafi ola*n*aigera ana qalu do nia gi. 15 Ta e falea lima talent fuana ta ai, ma ta ro talent fuana ta ai, te aiai fuana ta ai; e ola*n*ai gera urinana sulia manatalada; kafi sasalu fuana leala nia. 16 Ta e la*n*i si teqa, ai e *n*alia lima talent ba, e lea e rao ana, e tooda ta lima aiai lau. 17 E urina lau ai e *n*alia ta ro si do, e tooda ta rosi aiai lau. 18 Ma na ai e *n*alia te si do, e lea ta e eli talana laona ano e saufinia si malefo alafa nia. 19 Ta e la*n*i si teqa ma na alafa na *m*ane nana gi e dao mai, kafi soe ledia fonosia na oogana agera. 20 Ma na ai e *n*alia lima talent ba, e lea mai e fafia lau ana ta lima talent lau, kafi bae uri, Alafa, o falea na lima talent fuagu: ada fasi, gu tooda lau na lima aiai fainia. 21 Ma na alafa inia kafi bae uri fuana, Diena mone, *m*ane diena oe o kinatai: o kinatainia si do ka si ooro, gu kafi alu oe fafia ta ni do ooro: lea idu mai ana elea a alafa oe. 22 Ma ta ai e *n*alia ro si talent ba, e lea mai e bae uri, Alafa, o falea na ro talent fuagu: ada fasi, gu tooda lau ta ro aiai fainia. 23 Ta alafa nia e bae uri fuana, Diena mone, *m*ane diena oe o kinatai; o kinatainia si do ka si ooro, gu kafi alu oe fafia ta ni do ooro: lea idu mai ana elea a alafa oe. 24 Ma ta ai e *n*alia te talent ba, e lea mai e bae uri, Alafa, nau gu saitamamu oe

Digitized by Google

na *m*ane rage fou, o ko sogonia si do o ko si fasia, ma o ko sofia si do o ko si tagaania : 25 nia na gu moutai oe, gu lea saufinia talent oe laona ano : ada fasi, o ko *n*alia go si do oe. 26 Ma alafa nia e bae talamia, e bae uri, *M*ane taa oe ma o noni eela, o saitamana uri gu sogonia na do gu si fasia, ma gu tobia si do gu si tagaania ; 27 ma e uta o ko si falea na malefo nau fuana too i luma ni malefo, fuana gu ka oli mai, gu fi *n*alia na malefo nau fainia ta si do gera todaa. 28 Sulia e urina gamu ka *n*alia na talent nana fasia, mu ka falea fuana na ai aqale talent ana. 29 Ana ta ai ka *n*ali fafilana na fuana, ma kafi *n*alia do ooro : ma ta ai si *n*ali ua, lagaanilana fasia si do e *n*alia na. 30 Ma na *m*ane e rao taa mu ka tosia go laona rodofono i maa : gula a*n*ila fainia na girigiri lifoa ni ana.

31 Ma ana maeda*n*i *M*ela *m*ane ka lea mai ana initooa nia fainia gera angel sui, nia kafi gwouru i fafona gula ni gwourua nia e initoo : 32 ma na afutana too ka ogu i naona, ta kafi obagera alafana na *m*ane e fofola sheep e obaa na sheep fasia na goat : 33 ta kafi alua na sheep i oololana, ma na goat i moumoulilana. 34 Suita na ki*n* kafi bae uri fuana ta aiai i oololana uri, Toona, na ai faadiena a Maa nau, gamu lea mai, gamu ka *n*ali fuagamu ana alafala gera ade agau ana fuagamu ita na mai ana talaaelana molagali : 35 ana gu fiolo, ma gamu faafa*n*a nau : gu maligwou, ma mu faagwou nau : gu liu sala ma mu goni nau : 36 gu ooni, ma mu too*n*i fafinau : gu matai, ma mu maa-

Digitized by Google

toogu: gu too laona luma ni gau *mane*, ma mu lea mai siegu. 37 Ta igera oolo da bae talamia gera bae uri, Alafa, kade ma*n*a uta ne gamelu rigioe o fiolo ma gamelu faafa*n*a oe? ma o maligwou, ma gamelu faagwouoe? 38 Kade ma*n*a uta ne gamelu rigioe o liu sala ma gamelu goni oe? ma o ooni ma gamelu too*n*i fafioe? 39 Kade ma*n*a uta ne gamelu rigi oe o matai ma o too laona luma ni gau *m*ane, ma gamelu lea go siemu? 40 Ta na ki*n* kafi bae talamia kafi bae uri, E mamana gu saea fuagamu uri, Sulia gamu ade urina fuana too te ai ada kele *m*aiasi nau, da tou, gamu ade urinana fuagu. 41 Suita urina nia kafi bae lau fuana ta ni ai i moumoulilana, ka ade uri, Gera faasaa, gamu lea go fasinau laona ere e mamana gera ade agau ana fuana Satan ma ote angel nia: 42 ana gu fiolo, ma mu si faafa*n*a nau: gu maligwou, ma mu si faagwoufi nau: 43 gu liu sala, ma mu si goni nau: gu ooni, ma mu si too*n*i fafinau: gu matai, ma gu too laona luma ni gau *m*ane, ma mu si maatoogu. 44 Ta igera daka bae talamia lau uri, Alafa, kade ma*n*a uta ne gamelu rigi oe o fiolo, ma o maligwou, ma o liu sala, ma o ooni, ma o matai, ma o too laona luma ni gau *m*ane, ma gamelu la*n*i si ade sulioe? 45 Ana kade ma*n*a nana nia kafi bae talamida kafi bae uri, E mamana gu saea fuagamu uri, Sulia gamu la*n*i si ade urina fuana tefuana ta ai agera na ote do tou nagi, gamu la*n*i si ade urina fuagu. 46 Ma na ai urina daka lea go fuana faanoni fiila ka too ka tau: ma igera oolo ana fuana mouria fu.

Digitized by Google

XXVI.

1 Ta e urina, kade ma*n*a a Jesus e saea sui si baela nagi, kafi ade uri fuana na fafuro*n*o nia gi, 2 Gamu saitamana mone uri te ro maeda*n*i na ma na lofoliu*n*ana ka sifo, ma na lugasilana *M*ela *m*ane fuana fotolana ifafona ai rarafolo. 3 E sui urina na naofe priest, ma na *m*ane baita ana too ooro gera ogu ana si gula ana luma naofe priest, gera soea ana Kaiaphas; 4 ta gera gwalua fuana dumilana Jesus ana sugela, fuana sau*n*ilana. 5 Ma gera saea uri, Fasia dumulilana ana te maeda*n*i ana maoma, fasia ogula ka tagala sulia.

6 Ma kade ma*n*a a Jesus e too i Bethania, i luma a Simon ai e fura, 7 ta geni e lea siena, e *n*alia kakao ana sulu ilaona tofu*n*ana si do ni sifa baita, ta e kikia i gwauna ana e too iano fuana fa*n*a. 8 Ta na fafuro*n*o nia e rigia da ragesasu fafia, gera bae uri, E uta ne gera kikiania ooni urina? 9 Ma fuana gera ka faasifa ana, saumala ta ni malefo ooro ka lea ana fuana faadoa na ai siofaa ana. 10 Ma Jesus e saetamana lioda urina, kafi bae uri fuagera, Ana si taa ne gamu sasigalia kai taa? e adea si do diena fuagu. 11 Ana ai siofaa gera too siegamu: ma nau gu si too tefou siagamu. 12 Ma inia e kikia na sulu na fafinau, e ade agau urina fuana kilulagu ana ta maeda*n*i. 13 E mamana gu saea fuagamu uri, Na faatalolana baela diena na ana tefuana ta fera ana molagali sui, saetana lau go si do na geni na e adea na, fuana manata toonala.

Digitized by Google

14 E sui urina ta aiai agera aqala ma na rua, aiai gera saeana ana Judas Iskariot, e lea siana na naofe priest, 15 ta e bae uri fuagera, Gamu ka falea si ta fuagu, fuana gu ka lugasia go fuagamu? Ta gera folifolia olu aqale silver fuana. 16 Ta kafi nanisia ta si gula diena fuana ka lugasia fuagera.

17 Ta na etana maedani ana bread lalana na fafurono da lea mai siana Jesus, gera da bae uri, O doria fuana gamelu ka ade agau ana ifai ta si gula fuana o ko ania lofoluinana ana? 18 Ta e bae uri fuagera, Gamu ka lea go i fera siana a do, gamu ka bae uri fuana, A qaifaa-manatai e saea uri, Maedani nau e sifo na; gu ka adea lofoliunana laona luma oe, gamelu ma na ote fafurono nau. 19 Ma ote fafurono e adea na alafana Jesus e saea fuagera; ta gera ade agu ana lofoliunana. 20 Ma e saulafi na ta e gwouru iano dalu na aqala-ma na rua; 21 ta ana na kade mana gera fana nia kafi bae uri, E mamana gu saea fuagamu uri ta aiai agamolu ka ole nau. 22 Ta na lioda e fu asiana, daka afui talaae soeledi te ai fuana uri, Inau, Lord? 23 Ma e bae talamida kafi bae uri, Ai ka lolomainia abana qaimani fainau laona teu, ai ka olenau nana. 24 Mela mane ka lea alafana gera kedea na ana: ma te amasilana ai nana ka olea Mela mane! e diena fuana ai nana fasia futala mai. 25 Ma a Judas ai nana ka olea e bae urina lau go fuana uri, Inau, Rabi? Ma e bae uri fuana, O saea na. 26 Ma gera fana, a Jesus e dau ana fe bread, ta e bae faadiena, e

Digitized by Google

*n*ia; ta kafi faadogera ote fafuro*n*o ana, fainia ka bae uri, Dau ana, ania; marigogu na. 27 Ta e *n*alia lau na kakao, e bae faadiena, kafi falea fuagera, fainia ka bae uri, 28 Gamu afui gwou sui ana; ana abu na abu ana gwalula e faalu, faaiigwasilana na fonotana too ooro, fuana luge ooga ana. 29 Ma gu saea fuagamolu uri, Talimaa nana nau gu si gwoufia lau ta sului vine, ma ka lea dao ana maeda*n*i nana gu ka gwou faolu ana faigamu ana alafala a Maa nau. 30 Ta gera *n*u sui gera dafe sagatafa fuana fe uo i Olivet.

31 Ta ana kade ma*n*a nana a Jesus kafi bae uri fuagera, Gamolu ka afui garo agu taraina lao rodo: ana gera kedea na uri, Gu ka sau*n*ia na adasuli, ta na ogula sheep ka tagala sulia. 32 Ma i burina gu ka tatae gufi lea i naogamu i Galilea. 33 Ta Peter e talamia e bae uri fuana, Ma ana gera sui daka garo amu, ma te inau gu la*n*i si garo. 34 Ta Jesus kafi bae uri fuana, E mamana gu saea fuamu uri ana fe rodo na, kakaraikua la*n*i si a*n*i na ma o ko olu fe niania lagu. 35 Ta a Peter kafi bae uri fuana, Sai nau na fuana gu ka mae na faioe, ma gusi niania oe. Ma gera sui ote fafuro*n*o gera afui bae urina.

36 E sui urina a Jesus, ma gera fainia, gera lea ana gula gera saea ana i Gethsemane, ta e bae uri fuana ote fafuro*n*o nia, Gamolu ka too fasi ise, fuana gu ka lea gu ka fooa ise logo. 37 Ta e *n*alia Peter ma ro *m*ela a Sebede, ta e talaae bukonu ma ka bili*n*ia. 38 Sui ta kafi

Digitized by Google

bae uri fuagera, Liogu e bukonu asiana, e bobola fainia maela: gamu too fasi ise, gamu ka fofola qaimani fainau. 39 Ma ka lea do*n*a, ma la*n*i si tau fasia dalu, ka asia fafia maana, ka fooa, e bae uri, Maa, lugasia ana na kakao na e lofo tau fasinau; ma la*n*i si talafana nau gu doria ma talafana o ko doria.

40 Ma ka olimae siena na faafuro*n*o nia gi, e ada too dalu teo na, e bae fuana Peter uri, Gamolu la*n*i si fafola fainau te si kade sato? 41 Molu ada, molu fooa, fasi molu lea laona sugela. Na ano do e rigita, ma na marigo e mamaela ana. 42 Ma e ruana lau nia lea go, kafi fooa, e bae uri, Maa, na kakao na la*n*i si lofo tau fasinau, ma nau ka gwoufia ana, ka *m*adau na alafana o ko doria. 43 Suita e oli lau mai, e ada too dalu teo lau go: ana maadalu e bibi. 44 Suita e oli lau fasi dalu, e tafi, ka fooa olufi fooalaa, e sae te si baela nae lau go. 45 Suita nia kafi olimai ise dalu, e bae uri fuadalu, I kade ma*n*a na molu ka teo, molu mamalu: ada fasi, na kade sato e dao na mai gera lugasia na *M*ela *m*ane laona abada taa gi ana. 46 Tatae, golu lea go; ada fasi, na *m*ane ole nau e dao mai.

47 Ma ana baelana ua, ada fasi, a Judas te *m*ane faigera aqala ma rua e dao mai fainia too da ooro, naisele ma subi faigera, fasia na naofe Priest gi ma na arai gi faigera too ooro. 48 Ma *m*ane ole nia e faataia na faara fuagera, e bae uri, Ta *m*ane nau gu musua nia na, dao *n*asiana. 49 Ma laulau nia dao mai isena

Digitized by Google

Jesus, e bae uri, E diena, Rabi; kafi musua· 50 Suita a Jesus e bae uri fuana, Sata, o ade na do o lea mai fuana. Suita gera dao ana, kafi alua abada ifafona, daka *n*ali asiana. 51 Ma, ada fasi, te *m*ane faigera fainia Jesus e taga abana, e lafua naisele nia, e qaea na *m*ane ni raola ana na naofe Priest, e qaimousia ali-*n*ana. 52 Ma a Jesus e bae uri fuana, Alua i fulina na naisele oe, ana ta ni *m*ane ka *n*alia naisele daka mae fainia naisele. 53 O ko manata nau la*n*i si mamana ana nau gu i*n*o ana Maa nau, ma nia ka erisia go na angel gi e tasaa fasia legion aqala ma na rue? 54 Suita ka uri nae ka faatake na kedela uta, uri, ka adea urina? 55 Ma ana kade sato nae a Jesus e bae fuagera too ooro, Gamu mu saga-tafa mai talafana ana *m*ane bebeli, naisele ma na subi faigamu fuagamu ka *n*alia lau gu? Sulia da*n*i nau gu gwauru laona labata ni abu, ma gamu la*n*i si *n*alia lau gu. 56 Ma e adea-lana nana fuana ka faatake na kedela ana Prophet. Suita na faafuro*n*o nia gi gera lofo fasia, gera tafi sui.

57 Ma gera dao fafia Jesus gera lea fainia laona luma ni Kaiaphas na naofe Priest, gera Qaifaamanatai faigera arai gi e ogu isena. 58 Ma a Peter e lea burina tau dao ana luma ni naofe Priest; suita nia ruu ilaona, e gwauru sifo faigera *m*ane ni raola fuana adasia na isi-*n*ana. 59 Ma na naofe Priest gi, faigera arai gi, fainia afutana ogula gera ii, e nanisia si baela qalaa susuge ana Jesus fuana faamaea

Digitized by Google

ana. 60 Ma la*n*i si ada toona; ma gera ooro da lea mai, da faatai susuge. Suita ro *m*ane lea mai buri ka faatai uri, 61 A do logo e bae uri, Inau gu mamana fuana ka osia asia na Luma ni Abu, ma fuana tolea lau go ana olu maeda*n*i. 62 Ma na naofe Priest e tatae, kafi bae uri, O la*n*i si bae talamia? na ta na gera ise na ka sae faatai ana? 63 Ma a Jesus e too aroaro. Ma na naofe Priest e bae fuana uri, Nau gu soe satana God e mouri fafioe, o ko sae faatai fuagami, Ioe a Christ, *m*ela a God? 64 A Jesus e bae uri fuana, Na baelamu e uri. Ma nau gu baea fuamu uri, A*n*ita gamu ka rigia agamu na *M*ela *m*ane e gwauru ana aba oolo e mamana, ma e sifo mai ifafona barubaru ila*n*i. 65 Suita na naofe Priest e sekaa magu nia, kafi bae uri, Nia bae ufalia ana God, gia ka doria lau ana ta gera sae faatai? ada fasi, gamu mu ro*n*o agamu kade ma*n*a nia baea ufalia. 66 Gamu mu manata uta? Ma gera bae talamia, da bae uri, Alamia nia ka mae. 67 Suita gera *n*isu usia maana, gera fidelia; ma ta ni *m*ane ka rabusia, 68 kafi bae uri, O ko gwalu fuagami, a Christ, ni tai *m*ane e qae oe?

69 Ma a Peter e gwauru tau laona gula ni luma, ma te sarii e lea mai isena, e bae uri, Ioe lau go too na fainia Jesus i Galilea. 70 Ma nia niania i maada too ooro, e bae uri, Gu si saitamana do saetana. 71 Ma e sagatafa i taru ana luma, ma na sarii madiu e rigia, e bae uri fuada isena, A do ise gi lau e too fainia Jesus i Nasaret. 72 Ma ka niania lau, e soe satana God

Digitized by Google

ana, Gu si saitamana na *m*ane na. 73 Ma la*n*i si tau ta ni *m*ane gera take galia, da lea mai, da bae uri fuana Peter, Ma e mamana, ioe lau go te *m*ane faigera, baelamu e sae faatai oe. 74 Ma suita nia fasaa e bae afetai uri, Gu si saitamana na *m*ane na, Ma laulau na kakaraikua e a*n*i. 75 Ma a Peter ka manata toona lau ana baelana Jesus e bae uri fuana, Ana kakaraikua la*n*i si a*n*i ua o ko olu fi tofila fafinau. Ma e sagatafa go i maa, kafi a*n*i asiana.

XXVII.

1 Ma i bobo*n*i gera naofe Priest faigera arai gi ana too ooro gi gera manata tefou fuagera ka faamaea. 2 Ma gera gania, gera *n*alia go, kafi lugasia isena Pontius Pilat a Governor.

3 Ma a Judas *m*ane olea e rigia gera keketoa ana na maela, nia kafi manata oli e *n*alia lau go na olu aqala silver logo isegera naofe Priest, faigera arai gi, e bae uri, 4 Nau gu ade taa na, ana oleana na abu la*n*i si do taa ana. Ma gera uri, Ta na do logo faigami? o ka ada ana. 5 Ma nia wiania sifo na silver laona Luma ni Abu, e sagatafa go, kafi lio maena. 6 Suita gera naofe Priest da *n*alia na silver, da ka bae uri, La*n*i si diena ka alua lau na ilaona gula ni malefo, talaaelana nana na malefo e sifo abu ana. 7 Ma gera manata tefou ana, da ka sifa na falisi ana gera ade kao ana gano, fuagera ka anomia laona kilu *m*ane madiu ilalona. 8 Ma talaaelana nana gera soe ana falisi logo na falisi ni abu dao ana maeda*n*i na. 9 Ma kafi faatake

Digitized by Google

oolo na baela ni Jeremia a Prophet e bae uri, Gera *n*aliana na olu aqala silver na malefo e sae ana e bobola gera ka sifa nia ana; ma ote *m*ela Israel gera gwalua ana; 10 ma gera falea ana falisi gera ade kao ana gano, talafana a Lord e saeana.

11 Ma a Jesus e take i naona Governor, ma a Governor e ledia uri, Ioe ba na ki*n* fonosigera Judea? Ma a Jesus uri, Baelamu e urina. 12 Ma ana gera naofe Priest faigera arai gi gera suge fafia nia la*n*i si bae talamia te si do. 13 Ma a Pilat e bae uri fuana, O la*n*i si ro*n*o gera suge fafi oe ana do ooro gi. 14 Ma nia ka si bae talamia te si baela, ma a Governor e qeli asia ana. 15 Ma laona mao logo li*n*ena a Governor fuana ka lugea te *m*ane ni gaula, ni tai gera doria. 16 Ma te *m*ane ni gaula faigera, gera sui too matafana nia, satana Barabas. 17 Ma ana gera ogu mai a Pilat e soe ledigera uri, Gamu mu doria nau gu lugea ni tai fuagamu, a Barabas, talafana a Jesus, gera saeana a Christ? 18 Talaaelana nana e too matafana ana gera ka lugea ana alu lio.

19 Ma e gwauru ana gula ni gwauru a Governor, na afe nia e erisia go ni tai isena, e bae uri, Fasia faioe ma fainia na *m*ane oolo na, e fii asiana inau taraina laone teo bolela fuana. 20 Ma gera naofe Priest faigera arai gi gera ieda too ooro gera ka i*n*o ana Barabas, kafi faala*n*ia a Jesus. 21 Ma a Governor e bae talamida, Te ana daro na gamu mu doria nau gu lugea fuagamu? Ma gera uri, a Barabas. 22 Suita a Pilat uri, Ma ka urina ta na gu ka

Digitized by Google

ade ana Jesus, e saetana a Christ? Ma gera sui uri, O ko fotoia! 23 Ma inia uri, Anata? ifai na do taa nia adea? Ma gera bae baita asiana uri, O ko fotoia! 24 Ma a Pilat ka rigia e urina, nia la*n*i si adea si do, ma dafi tona baita ana, e *n*alia kafo, ka sau aba i naoda too ooro, e bae uri, Nau too ooni ana abu na *m*ane oolo na; ma gamu mu ada suli agamu. 25 Ma gera ooro sui e bae talamia, e bae uri, Na abuna ifafogami ma ifafona *m*ela gami gi. 26 Suita nia lugea Barabas fuagera, ma e rabusia Jesus nia kafi erisia fuada ka fotoia.

27 Ma ote soldier gi ana Governor gera *n*alia a Jesus laona luma Governor, kafi faaogu na ogula gera sui. 28 Ma gera toosia fasia na too*n*i nia, kafi too*n*i fafia na too*n*i kekeroa. 29 Ma gera kalitainia obi ni gwau ana qalikaukau, kafi alua i gwauna, wa na radi laona aba ooloana, ma gera bouruuru fonosia, gera olofia, da bae uri, E diena, ba! Ki*n* fonosigera Judea! 30 Ma gera *n*isu ifafona, da *n*alia na radi, da qaea na gwauna ana. 31 Ma e olofiana suina gera kafi toosia fasia ana na too*n*i logo, ka too*n*i lau ifafona na too*n*i nia, ma gera talaeia da ka fotoia.

32 Ma ana gera sagatafa go gera ada tona te *m*ane i Kurene, satana Simon, kafi adea nia ka *n*alia na ai rarofolo nia. 33 Ma gera dao ana gula satana Golgotha, uri, na gula ni gwauda agalo, 34 kafi falea fuana wine e gagia fainia chole fuana ka gwou ma e meli tona, la*n*i si doria gwou ana. 35 Ma gera fotoia, ka toli*n*ia na tooni nia; ka alua faara ana.

Digitized by Google

36 Ma gera gwauru iano, gera folo fonosia. 37 Ma gera alua ila*n*i ifafona gwauna na baela ni sugela, e kedeana uri, A Jesus na, Ki*n* fonosigera Judea.

38 Ma ka fotoia fainia ro *m*ane bebeli te *m*ane ana oololana, te *m*ane ana moumoulilana. 39 Ma gera liuliu ise na, gera soe taa na, ka qailai gwauda, 40 ka bae uri, Ioe ba! inia ka faala*n*ia na Luma ni Abu, ma oluna mae da*n*i ka tolea lau, o ko faamourilamu lau; Ioe *M*ela God, o ko sifo mai fasia ai rarofolo. 41 Ma urilana lau na naofe Priest gera olofia faigera arai gi, ma na Qaifaamanatai, da bae uri, 42 Inia faamouria na *m*ane madiu, ma nia la*n*i si faamouri inia lau; inia Ki*n* fonosigera Israel nia ka sifo mai fasia ai rarofolo, ma golu kafi manata ana. 43 E *n*ado fuana God, ma inia ka faamouria kade ma*n*a ana nia ka doria. Talaaelana na e bae uri, Inau *M*ela God. 44 Ma daro *m*ane bebeli, e fotoiana fainia, daro bae taa lau urina.

45 Ma e rodo mai ifafona fera gi, e inao ana onona kade sato dao ana seqana kade sato. 46 Ma ana kade sato seqana Jesus e soe faatai ka bae baita uri, Eli, Eli, lama sabakthani; e uri, God inau, God inau, ana ta o ko tafi fasi nau? 47 Ma ta ni *m*ane da take galia ka ro*n*o, kafi bae uri, A do na e soea Elia. 48 Ma laulau te *m*ane faigera ka kafi *n*alia lumu e faafu*n*ua ana vinegar, e alua ifafona na kao, e faagwoufia. 49 Ma ta ni *m*ane da bae uri, Fasia, golu ka rigia Elia ka lea mae fuana ka faamouria. 50 Ma Jesus e soe faatai lau, e bae baita, Kafi

Digitized by Google

lugea na ano do nia.

51 Ma ada fasi, na magu ana tobi laona Luma ni Abu ka sekaa ila*n*i dao ana borona, ma na anuanu e liu, ma na fou gi ka ma*n*isi*n*isi ma na kilu agalo e ifi*n*ia na, 52 ma na rae ooro gi, *m*ane abu ba e mae na, ka tatae lau go. 53 Ma ka sagatafa go fasia kilu ana nia tatae na, ka ruu ilaona fera abu, ma e sagatafa fuagera too ooro. 54 Ma na kenturion ma too nia fainia da folo fonosi Jesus, ana gera rigia na anuanu ma na do gi e adeana, kafi mou asia, e bae uri, E mamana, na *m*ane na *M*ela God. 55 Ma na geni ooro ise nae ka ada tau, igera too da lea sulia mai i Galilea da rao fainia. 56 Ma a Meri i Magdala faigera, ma a Meri te daro James fainia Joses, ma te daro *m*ela Sebede.

57 Ma saulafi na mai, *m*ane talo i Arimathea, satana a Joseph e lea ma, inia lau faigera faafuro*n*o nia. 58 Inia na lea isena Pilat, e gania nonina Jesus. Ma a Pilat e erisia go fuana ka *n*alia go nonina 59 Ma a Joseph e *n*alia nonina, ka afu ania magu qaqaoa, 60 ma ka alua na laona kilu nia e faolu e didiana laona fou : ma nia abulia na fou baita i maana kilu, ka tafi. 61 Ma a Meri i Magdala ise nae, wa ta Meri lau daro gwauru ana maana kilu.

62 Ma i bobo*n*i, i buri mae da*n*i sasalu agau na naofe Priest faigera Pharise e ogu mai isena Pilat, 63 e bae uri, Arai, gami mi manata lau ana A suge logo, ana e mouria ua, ni a bae uri, Olu mai da*n*i sui gu ka tatae lau. 64 Talaaelana na o ko erisia go fuagera ka folo fonosi na kilu dao ana oluna mae da*n*i : fasia na faafuro*n*o

Digitized by Google

nia gi ka lea mai la rodo, ka belia go, kafi bae uri fuagera too ooro gi, Nia tatae na fasia gera mae: ma na sugela i buri ka taa fasia na naonao. 65 Ma a Pilat e bae uri fuada, Tani *m*ane folo fonosia fuagamu, gamu mu lea go, ade ana kilu talafana gamu mu too matafana ana. 66 Ma gera ka lea go, kafi faa*n*asi na kilu, ka alua na faara ana fou, ma na ogu *m*ane folosia faigera.

XXVIII.

1 Ma saulafi suina laona mai da*n*i mamalo aena ubo*n*ia ana te mae da*n*i ana wik, a Meri i Magdala e lea mai fainia te Meri ai fuadaro ka rigia na kilu. 2 Ma, ada fasi, na anuanu baita e liu, ana na Angel ana Lord e sifo mai ila*n*i, ka lea mai, ka gefusia na fou i maana kilu, e gwauru ifafona. 3 Ma gera rigia urinana qa*n*a, ma na magu nia qaqaoa asia talafana snow. 4 Ma gera folosia gera laqaasuasu gera mou, ma gera talafana na rai gi. 5 Ma na Angel e bae talamia e bae uri fuadaro ro ai gi, Fasia gamoro ka mou, ana nau gu saetamana gamoro nanisia i Jesus gera fotoia sui. 6 Inia la*n*i ise gi, nia tatae na, talafana baea e saea suina. Lea mai, rigia na gula a Lord e teo ana. 7 Ma gamoro lea laulau go, gamoro saefaatai fuada faafuro*n*o nia gi, Nia tatae na fasia gera mae, ma ada fasi nia lea i naogamu i Galilea; gamu ka rigia ise nae; ada fasi, nau gu sae faatai ana fuagamoro. 8 Ma daro sagatafa laulau fasia na kilu, daro mou, daro elela baita, ma ka lalau fuadaro ka faaro*n*o ana sieda faafuro*n*o nia gi. 9 Ma ana leala daro fuadaro ka faaro*n*o ana sieda faafu-

Digitized by Google

ro*n*o nia gi, ada fasi, a Jesus e dao na, e bae uri, E diena faigamoro: ma daro lea sulia, e dao fafi aena, ka bouruuru fonosia. 10 Ma a Jesus bae uri faidaro, Fasia moula, lea gu faaro*n*o sieda *m*ai asinau gera ka lea i Galilea, gera kafi rigia inau ise nae.

11 Ma ana daro lea na, ada fasi, ta ni ai ana *m*ane faafola e ruu fera ka faatai faigera naofe Priest na do e ade da gi. 12 Ma gera ogu mai faigera arai gi, ka nanisia ana, kafi falea na malefo e ooro faigera soldier, 13 ka bae uri, Gamu mu bae uri, Ote faafuro*n*o nia gi e lea la rodo ka *n*ali belia ana gami mi teo. 14 Ma Governor ka ro*n*o ana do na gi, gami kafi i*n*osia, ma gamu ka too ooni. 15 Ma gera *n*alia agera na malefo, kafi ade talafana gera erisiada ana. Ma e faaro*n*o na mai na baela logo faigera Judea dao ana i taraina.

16 Ma gera faafuro*n*o nia gi, aqala *m*ane ma na te *m*ane da lea i Galilea, dao ana na fe uwo a Jesus e erisida ana. 17 Ma gera rigia, da ka bouruuru fafia: me ta ni ai faigera e lio ruarua ana. 18 Ma a Jesus e lea ise gera, ka bae uri fuada, E faleana fuagu ka mamana fafia afutana do ila*n*i ma iano. 19 Talaaelana na lea go, faafuro*n*o afutana gwau*n*e *m*ane, faasiuabu gera laona satana Maa, ma na *M*ela, ma na Agaimae Abu; 20 qaifaamanatai gera fuada ka ade suli afutana do nau gu erisia agau ana fuagamu: ma, ada fasi, inau gu too faigamu suli da*n*i, suli da*n*i, dao ana ise*n*ana molagali. Amen.

6

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

DUE APR 26 1968
CANCELLED
A 6561

Digitized by Google

2234.219.5
Gospel according to S. Matthew.
Widener Library
002894746
3 2044 086 553 997

Digitized by Google